

Å R S M E L D I N G O G R E G N S K A P

2004

Stiftelsen

NORSK HESTESENTER
STARUM

Stiftelsen Norsk Hestesenter, Starum, 2850 Lena
Tlf.: 61 16 55 00 • Faks: 61 16 55 40
e-post: nhest@nhest.no
Hjemmeside: www.nhest.no

Foto: Hesteguiden.com, Tom Svellet,
Live Ulven, Kjersti Nerbråten, Trine Lise Greni
og Øystein Bakken.

Grafisk design: Arvid Johansen, Gjøvik Grafiske as
Produksjon: Gjøvik Grafiske as

Norsk Hestesenter STIFTELSESORGANISASJONER

- Landslaget for Nordlandshest/Lyngshest
- Det Norske Travelskap
- Foreningen for Hestepersonell og Rideinstruktører
- Foreningen til Kjørehestens Fremme
- Hest og Helse
- Landslaget for Dølehest
- Norges Fjordhestlag
- Norges Rytterforbund
- Norsk Araberhestforening
- Norsk Hesteeierforbund
- Norsk Varmblod
- Norsk Islandshestforening
- Norsk Jockeyklub
- Norsk Ponniavlsforening
- Norsk Forening for Fullblodsavl
- Foreningen Arbeidshesten
- Hest i Turistnæring

Formål

Stiftelsens formål er ved aktivt arbeide å fremme kvaliteten av hesteholdet og hesteavl og være det høyeste faglige senter for avl av hest og for utdanning av hestepersonell i Norge.

Styrets beretning	2
Regnskap og noter	8
Utdanningsavdelingen – Norsk Hestefagskole	14
Avlsavdelingen	19
Informasjon og markedsføring	28
Stevner og arrangementer	30
«Sikkilsdalslauget»	31
Andre aktiviteter	32
Anlegget	34
Hestehjelpskassa / Regnskap	35

Styrets beretning

■ Hest og hestesport utgjør i dag en av våre mest populære fritidsaktiviteter. Hesten brukes av stadig flere i ridning, kjøring, turisme og trav- og galoppporten. Interessen for hest og hestehold er stadig økende. Det stiller Norsk Hestesenter overfor nye muligheter og utfordringer, men også overfor nye krav.

Utdanning

Styret anser at en av de viktigste faktorene for å bevare og videreutvikle hestenæringen er at det finnes kvalifiserte og kompetente yrkesutøvere. Kompetanse er det avgjørende grunnlag for fremgangsrisk næringsvirksomhet. I vår tid kreves stadig mer dokumentasjon på faglig kompetanse. Ved innføringen av hestefaget som eget lærefag under retning for naturbruk i videregående skole ble det lagt et grunnlag for ungdom som ønsker en fagutdanning innen hestenæringen. Styret konstaterer med glede at det nå er hestelinjer i samtlige fylker og at elevtallet er økende. Utdanning og etterutdanning av lærere har vært prioritert og oppslutningen om dette tilbudet har vært

bra, noe som bekrefter skolens interesse for og vilje til å heve kompetansen blant sine lærere.

Det er ikke gitt at ungdommer som ønsker å bruke hest som tilbud innen rekreasjon, sosial aktivitet, behandling og/eller terapi for ulike funksjonshemninger velger hestefaget. Etter styrets mening bør det utredes om det er mulig å kombinere utdanning innen helse- og sosialfag med en hestefaglig fordypning/retning innen tilbudsstrukturen i videregående skole. Både den eksisterende hestefagutdanningen og eventuelt nye varianter bør være grunnlaget for påbygningen som gir formell kompetanse på fagskolenivå, eventuelt på høghskolenivå.

I forbindelse med den pågående reformen i videregående skole er utdanningsavdelingen trukket inn i de nye kompetanseplattformene. Etter styrets mening styrker det vår status og tyngde i forhold til skolemyndighetene.

Arbeidet med tilpasning til Lov om fagskoleutdanning har fortsatt i 2004. Søknad vil bli endelig utformet våren 2005.

Undervisningsavdelingen har et nært samarbeid med Valle videregående skole på Lena, et samarbeid som er gjensidig berikende. Styret finner det naturlig at Valle også etablerer en hovslagerlinje. Den beste hovslagerkompetansen finnes på Starum og en egen linje vil kunne rette opp den noe skjeve geografiske fordeling av elever.

Norsk Hestesenter er den bedriften som har flest lærlinger. Opplæringskontoret, som har kontorer ved Norsk Hestesenter, administrerer ca 100 lærlinger i bedrift, et gledelig høyt tall. Styret anser det som positivt at så mange bedrifter er villig til og har kompetanse til å motta lærlinger.

Fjorårets markerte økning i antall elever og elevkursdager har i 2004 stabilisert seg på et høyt nivå. Med nåværende kapasitet er det ikke rom for vesentlig økning i antall kurs og elever, verken på lange eller korte kurs.

Avl

Det er Norsk Hestesenter som sammen med raseorganisasjonene for de forskjel-

Mitt rike, – mitt halve rike for en hest! HENRIK IBSEN

lige hesterasene har ansvaret for hestevalden i Norge. De fleste oppdrettere har bare en eller et fåtall hopper. Inntektsmulighetene i form av oppdretterpremier eller salg av føll og unghest, vil for de fleste langt fra dekke kostnadene. Samtidig viser det seg at oppdrett kan være lønnsomt om en kan tilby de rette hestene for markedet. Forhold som avstamming og dokumenterte bruksegenskaper er viktige i prissammenheng og det er også stor variasjon mellom hesterasene. Hingstehold har en annen karakter, i det inntektsmulighetene er større gjennom sprang- og føllavgifter. Avlsarbeidet må etter styrets mening drives målbevisst og være tilpasset de krav som brukere og hestesporten stiller.

Det importeres stadig et betydelig antall hester til Norge. Noe av dette skyldes at de aktuelle hestene kun kan fremskaffes gjennom import eller at det ikke er tilstrekkelig avl i Norge. Etter styrets mening må forholdene legges bedre til rette for økt avl av kvalitetsdyr i Norge.

Ved årets hingsteutstillinger har det vært vist hingster av totalt 29 ulike raser.

Styret er glad for at avlsrådet sammen med avlsorganisasjonene ønsker å gjennomgå kriteriene for tildeling av avlstillskudd. Styret tilrår at midlene skal brukes til tiltak som klart kan defineres som avlsfremmende og som omfattes av de respektive rasers avlsplaner.

Styret har store forventninger til det nye hestedatasystemet Balder. Det er Norsk Rikstoto som har ansvaret for gjennomføringen av prosjektet. Prosjektet er i rute og vil bli igangsatt i andre halvår i 2005. En felles hestedatabase vil være et stort fremskritt og en forutsetning for å drive et effektivt og målrettet avlsarbeide.

Norsk Hestesenter har ansvaret for hesteavlsetrene. Styret anser at stiftelsen har et spesielt ansvar for Sikkilsdalen. Filmen «Sikkilsdalen – en fjelldal av frihet» som ble vist på NRK i juni var en fin markedsføring av Sikkilsdalen og dødehesten. Oppslutningen om hamnene var tilfredsstillende. Det er styrets mål å utvikle Sikkilsdalen til et kulturhistorisk opplevelsessted med utgangspunkt i hesteavlstradisjonene.

Forskning

Styret har tidligere nedsatt et eget forskningsutvalg. Formålet med utvalget er å bidra til å styrke og samordne forskning og utvikling vedrørende hesten og hesteføringen i Norge. Norsk Rikstoto har sagt seg villig til å bidra med forskningsmidler, men dette har ikke latt seg gjennomføre på grunn av reduserte inntekter av hestespillet. Styret konstaterer med glede at det nå er bevilget en million til forskning. Det er Forskningsutvalget som skal utarbeide en strategiplan for hesteforskning.

Sport

Styret gleder seg over sterke sportslige prestasjoner i ulike sportsgrener. Det er særlig grunn til å fremheve Ann Cathrin Lübke som fikk to olympiske gullmedaljer i Paralympics i dressurridning i Athen. Gratulasjoner også til Trond Smedshammer som kjørte først over mål med travhesten Windsong's Legacy i Kentucky Futurity og ble vinner av «The Triple Crown» og derved signerte den største prestasjonen noensinne innen norsk travsport.

Gleden over de sportslige prestasjoner overskygges dessverre av en del doping-saker både nasjonalt og internasjonalt. Dette kan bidra til å sette hestesporten i et uheldig lys.

Innovasjon

Nærings- og handelsdepartementet la våren 2004 frem en handlingsplan «Innovasjon 2010 – fra idé til verdi». Den daværende næringsminister Ansgar Gabrielsen er blitt kjent som innovasjonsbegreps far.

Det var derfor gledelig at næringsministeren hadde anledning til å være Representantskapets gjest i april. En stadig større del av verdiskapningen i Norge skjer innenfor tjenesteytende bedrifter og i opplevelsesnæringen. Etter styrets mening gir dette hestenæringen nye muligheter, men også helt nye krav og evne til omstilling.

Økonomi

Norsk Hestesenter fikk i 2004 17,5 millioner kroner i driftsstøtte fra Norsk Rikstoto. Det er Landbruks- og matdepartementet som godkjenner stiftelsens budsjett og fastsetter driftsstøtten fra Norsk Rikstoto. Driftsstøtten var kr 200.000 større enn i 2003. Øvrige inntekter består av kursavgifter, utstillings- og registreringsavgifter og utgjør til sammen kr 6.307 millioner.

De investeringer som er foretatt er finansiert av driftstilskudd. Etter flere år med nedgang i hestespillet har omsetningen det siste året vist en gledelig vekst. Det betyr at inntektene fra hestespillet har økt og at formålet blir tilført flere midler.

Ved god økonomistyring, økt inntjening og reduserte kostnader er regnskapet gjort opp med et overskudd på kr 378.349.

Styret foreslår at kr 350.000 av overskuddet avsettes til utbyggingen av nytt kontorbygg og at kr 28.349 går til å styrke egenkapitalen.

Stortinget vedtok 9. desember 2004 å overføre eiendommen Starum g.nr. 86, b.nr. 9 og 11 i Østre Toten til Norsk Hestesenter. Stiftelsen fikk en bevilgning på 5 millioner kroner til kjøp av eiendommen fra staten. Noe av hensikten med å overføre statens eiendom til stiftelsen på denne måten var myndighetenes mål om å styrke Norsk Hestesenters egenkapital. Bevilgningen er behandlet som et egenkapitaltilskudd og ført direkte mot stif-

telsens egenkapital. Egenkapitalen har blitt vesentlig styrket de siste årene.

Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift.

Organisasjonen

Stiftelsens hovedkontor ligger på Starum i Østre Toten og er i henhold til formålsparagrafen det øverste faglige senter for utdanning av hestepersonell og det høyeste faglige senter for avl av hest i Norge.

Ved utgangen av 2004 sysselsatte Norsk Hestesenter 29 medarbeidere i hel- eller deltidstillinger, tilsvarende 25 årsverk.

Arbeidsmiljø og ytre miljø

Norsk Hestesenters virksomhet forurenser ikke det ytre miljø. Arbeidsmiljøet i bedriften anses som tilfredsstillende. Langtidsfraværet var 13,2 % mens korttidsfraværet utgjorde 1 %. Langtidsfravær som følge av forhold på arbeidsplassen er ubetydelig. Det har ikke vært skader eller ulykker i løpet av året. Det er inngått samarbeidsavtale med Trygdeetatens arbeidslivssenter i Oppland slik at Norsk Hestesenter er en IA bedrift fra 2003. Det er i den forbindelse utarbeidet en egen handlingsplan for å redusere sykefraværet.

Likestilling

Norsk Hestesenters styre har i 2004 hatt en kvinneandel på 28,5 % Representantskapet har i 2004 hatt en kvinneandel på 26 %.

Blant de ansatt er kvinneandelen på 56 %. Ved oppnevning av styret og råd legger styret vekt på å forholde seg til de anbefalinger som er gitt om likestilling.

Norsk Rikstoto

Samarbeidet med Norsk Rikstoto er godt. Norsk Hestesenter og hele hestenæringen er avhengig av at totalisatorspillet er konkurransedyktig i det norske spillemarkedet. Høsten 2003 møtte styreleder og direktør Finanskomiteen på Stortinget for å presentere reformbehovet knyttet til hestenæringens skattemessige rammebetingelser. Behovet for omlegging av nettometoden for beregning av totalisatoravgift og fortsatt skattefrihet for Norsk Rikstoto ved den forutsatte om-danning fra stiftelse til aksjeselskap ble også tatt opp. Finansministeren har nå i brev til Det Norske Travelskap gitt avslag på hestesportens søknad om skatte-

fritak for Norsk Rikstoto A/S. Finansministeren begrunnet sitt avslag utfra den pågående ESA-behandlingen av klagen fra Norsk Lotteridrift ASA – den såkalte spilleautomatsaken.

Ved årsskiftet møtte representanter fra Norsk Hestesenter i Stortingets næringskomite for å presentere det omfattende arbeid med næringsutvikling og næringspolitikk for hest som gjennomføres i regi av Norsk Hestesenter.

Norsk Rikstoto leder arbeidet med hestedataprojektet. Det er planlagt igangsatt i 2005. Norsk Hestesenter er også knyttet til Norsk Rikstotos datanettverk, og er en del av hestesportens datafelleskap. Dette fungerer meget bra.

Internasjonalt samarbeid

Norsk Hestesenter har et godt samarbeid med vår tilsvarende organisasjon i Sverige, Den Nationella Stiftelsen for Hästhållningens Främjande. Styreleder og direktør var eneste utenlandske gjester da stiftelsen presenterte hestenæringens samfunnsøkonomiske betydning på Strömsholm Slott i april for representanter for Kongehuset, Regjeringen og Riksdagen.

Styret konstaterer med glede at samarbeidet mellom Norsk Hestefagskole og tilsvarende institusjoner i de øvrige nordiske land er godt.

Norsk Hestefagskoles initiativ til en felles nordisk kjørelærerutdanning er et godt eksempel på det. Styret var på Island i 2003 og dette er fulgt opp med ytterligere kontakter i 2004. Styrets målsetting er at samarbeidet mellom den islandske hestefagskolen Holar og Starum blir styrket.

Landbruks- og matdepartementet

Styret vil takke Landbruks- og matdepartementet for konstruktivt og godt samarbeid, dette gjelder både politisk og administrativ ledelse.

Det har vært avholdt møte i Samarbeidsutvalget bestående av representanter fra Landbruks- og matdepartementet, Det Norske Travelskap, Norsk Jockeyklub, Norsk Rikstoto og Norsk Hestesenter. Tema har bl.a. vært skatte og avgiftsregler for hest i næring.

Styret beklager at den bebudede Handlingsplan for hestenæringen ikke lot seg gjennomføre i den formen som det i utgangspunktet var lagt opp til. Styret er imidlertid tilfreds med at Landbruks- og matdepartementet iverksetter de enkelte

elementer i handlingsplanen hver for seg. Hestenæringen er nå i ferd med å bli likestilt med annen jordbruksvirksomhet. Retningslinjene for tildeling av Bygdeutviklingsmidler i jordbruksavtalen er endret til å gjelde næringsutvikling i bredere forstand. Dette gjør at personer som driver med hest som en del av jordbruket på lik linje med alle andre kan søke om midler til hesterelaterte prosjekter.

Det er innført et unghesttilskudd på kr 1.000 pr. hest pr. år frem til hesten er tre år i Jordbruksavtalen for å fremme hesteavl til erstatning av det generelle tilskuddet pr. hest.

Styret anser Finansdepartementets høringsforslag om å gi jordbruksfradrag til hestehold på lik linje med annet husdyrhold som mest vidtrekkende.

Departementsråd Per Harald Grue orienterte Representantskapet på møtet i oktober om det arbeid som pågår for hest i næring i Landbruks- og matdepartementet. Landbruks- og matdepartementet foreslo overfor Stortinget i St.prp. nr. 27 (2004–2005) at det skulle gis 5 millioner kroner til Norsk Hestesenter til kjøp av Starum fra staten.

Starum

9. desember 2004 blir stående som en historisk dag for Norsk Hestesenter. Stortinget vedtok den dagen å gi Landbruks- og matdepartementet fullmakt til å selge Starum til Norsk Hestesenter. Samtidig vedtok Stortinget å bevilge 5 millioner kroner til Norsk Hestesenter for kjøp av eiendommen. Eiendommen er på 212 da. Starum er overført uten betingelser. Dette gir Norsk Hestesenter en større økonomisk handlefrihet og vil etter styrets syn kunne bidra til å styrke det økonomiske grunnlag for stiftelsen.

Utbygging

Aktiviteten ved Norsk Hestesenter har økt hvert år siden etableringen i 1986. Antall ansatte er økt til det dobbelte i perioden. Kontorkapasiteten er sprengt og de ansatte jobber etter hvert under vanskelige arbeidsforhold. Det gamle magasinet ble overført fra Forsvaret til Norsk Hestesenter i 2003. Styret har besluttet å starte prosjekteringsarbeide med sikte på å omgjøre magasinet til kontorbygg. Bygningen har en grunnflate på 600 m² og vil kunne gi tidsmessige kontorlokaler. Prosjektet vil bli gjennomført under hensyntagen til byggets antikvariske verdi. Styret håper at byggestart kan skje hø-

Styreleder Johan C. Løken sammen med daværende næringsminister Ansgar Gabrielsen og direktør i Innovasjon Norge avdeling Oppland, Torunn Aass Taralrud.

ten 2005 med ferdigstilling våren 2006. Styret er tilfreds med at Østre Toten kommune har avsatt midler til utbygging av ny veg til Starum i 2005 og 2006.

Ansatte, råd og utvalg

Styret vil takke de ansatte for vel utført arbeid i beretningsåret. Arbeidsoppgavene blir stadig flere og mer omfattende. Styret vil likeledes takke organisasjonene, Representantskapet, råd og utvalg for vel utført arbeid til fremme for hesteholdet.

Prosjekter

Styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen bevilget midler til et forprosjekt «Kvalitetssikring i hestenæringen». Forprosjektet er ferdig og konkluderer med at det er ønskelig så raskt som mulig å få i stand et felles omforent kvalitetsystem for all hestebruk med vekt på de deler av bransjen som driver næringsvirksomhet med hest.

Med økonomisk støtte fra Norsk Hestesenter satte Norges Fjordhestlag i 2004 igang et forprosjekt «Utvikling av en sertifiseringsordning for fjordhest og kusk». Prosjektet viste sin aktualitet da det skjedde nok en ulykke i Briksdalen. Hovedmålet med prosjektet er å øke sikkerheten ved bruk av hest i næring. Etter styrets mening er de nødvendige å få et slikt system på plass. Det er viktig å ta vare på hestetradisjonene og bruken av fjordhesten i turistnæringen slik som i Briksdalen. Dette skaper positive ringvirkninger både for turistnæring og for hestenæringen. Landbruks- og matdepar-

tementet er i møte informert om det arbeid som pågår.

Fylkesmannens landbruksavdeling i Oppland har bevilget midler til et to-årig prosjekt «Hest i næring» i Gjøvik–Toten regionen som ble avsluttet i 2004. Hovedmålet for prosjektet var å skape en styrket plattform for næringsutvikling basert på hest i Gjøvik–Toten regionen. Det er styrets målsetting at erfaringene overføres til resten av landet.

Styret er glade for at Fylkesmannens landbruksavdeling i Oppland har bevilget midler til et tre-årig prosjekt til kulturlandskapspleie i Sikkilsdalen. Den tynning som skjer har allerede vist seg å gi god effekt.

Nasjonale sentra

I møte med styreleder og direktør i oktober reiste Landbruks- og matdepartementet spørsmål om en eventuell sammenslåing av Norsk Hestesenter med Norsk Fjordhestsenter og Nord-Norsk Hestesenter.

Styret er positive til å utrede alternative løsninger for samarbeid og en eventuell sammenslåing av Norsk Hestesenter, Norsk Fjordhestsenter og Nord-Norsk Hestesenter. Styret har engasjert Hans Kolbein Dahle som konsulent for å gjennomføre utredningen som forutsettes sluttført i løpet av 2005.

Profilering

Norsk Hestesenter arbeider med områder hvor det ikke bør være vanskelig å få et godt omdømme. Det arbeides aktivt for å spre informasjon om vår virksomhet. I samarbeid med Studio Regin ble det pro-

Vinterstemning på Starum.

duisert en dokumentarfilm om Sikkilsdalen. Denne ble vist på NRK 1 i juni og var det Faktaprogrammet i NRK som hadde størst seeroppslutning. Programmet er også solgt til de øvrige nordiske land.

Hest 2004 ble gjennomført på Bjerke Travbane i juni. Det var første gang arrangementet ble gjennomført på Bjerke Travbane. Hest 2004 ble gjennomføringsmessig en suksess, men markedsføringen av arrangementet kunne ha vært bedre.

Etter styrets mening bør det utarbeides en klar strategi for arbeid med om-dømme.

Det er viktig å avklare roller og ansvar mellom organisasjonene og Norsk Hestesenter. Styret vil bidra til å avklare hva som er et felles ansvar og hva som naturlig tilligger den enkelte organisasjon.

Fremtiden

Norsk Hestesenter er først og fremst et kompetansesenter for hest, men har også blitt et overordnet organ for å fremme

hesteinteressene. Vi har hatt stor fremgang gjennom fokus på alle hesteaktivitetenes fellesinteresser. Hesten har en stor sosial, kulturell og økonomisk betydning. Gjennom Norsk Hestesenter har vi samlet hele hestenæringen i et løft for bevisstgjøring og utnyttelse av nye muligheter. Utviklingsmulighetene er etter styrets mening avhengig av en kvalitetsbevisst avl, kunnskap og sikkerhetstenkning hos aktørene, bevissthet om den betydning hestehold har for miljøkvalitet og utvikling av distriktsnorge og et godt arbeidsmiljø.

Styret er derfor opptatt av den skattemessige behandling av hestenæringen. Rettstilstanden er etter styrets mening i strid med nøytralitetsprinsippet, dels ved diskriminering i forhold til annen næringsvirksomhet og dels ved ulik skattemessig behandling av like hesteaktiviteter. Styret vil fortsette arbeidet med å påvirke de politiske myndigheter for totalt sett å bedre rammevilkårene for næringen.

Norsk Hestesenters strategiplan går frem til 2006. Styret har startet det forberedende arbeid med et nytt strategidokument. Dette arbeidet vil bli gitt nødvendig prioritet.

Styret vil fortsette arbeidet med å tilpasse utdanningstilbudet ved utdanningsavdelingen til den nye Lov om fagskoleutdanning. Styret er glade for at det nå er bevilget penger til forskning. En hver seriøs næring trenger forskning for å komme videre.

Det er et betydelig potensial for økt aktivitet innen næringen. Norsk hestehold omfatter om lag 45.000 hester. Det utgjør om lag halvparten av hesteholdet i Sverige sett i forhold til innbyggertallet. Styret vil derfor arbeide for at Norsk Hestesenter må styrkes ytterligere som koordinerende organ for hesteorganisasjonene, også når det gjelder det næringspolitiske arbeide. Det er ønskelig å bygge opp en ytterligere kapasitet for utredningsoppgaver, informasjon og kontakt.

Starum, 31. desember 2004

Oslo, 16. mars 2005

Johan C. Løken
STYRELEDER

Per Tronstad
NESTLEDER

Torgeir Svalesen

Per Kolnes

Bente K. Lilleengen

Vegard Thune
DIREKTØR

Grete Damm Lyngstad

Per Gulaker

Representantskapet

Representantskapet har i 2004 bestått av:

Navn	Forening
Johannes Flaot	Landslaget for Nordlandshest/Lyngshest
Nils Dagestad Eva Heggdal	Det Norske Travselskap
Jan Tønnesen	Foreningen for Hestepersonell og Rideinstruktører
Bjørn Høie	Foreningen til Kjørehestens Fremme
Hallkjell Jensen Marit Tingelstad	Hest og Helse
Åge Øibakken Else Snøva	Landslaget for Dølehest
Magne Hus Egil Strøm	Norges Fjordhestlag
Kristin Kloster Aasen Robert Ruud	Norges Rytterforbund
Flemming Mehland	Norsk Araberhestforening
Aage Hvinden Roar Øverbø	Norsk Hesteeierforbund
Alf Kjetil Andresen	Norsk Varmblod
Inge Kringland	Norsk Islandshestforening
Camilla S. Bjørnsen	Norsk Jockeyklub
Susan Hellum	Norsk Ponnnavlsforening
Morten Kleven	Norsk Forening for Fullblodsavl
Steinar Staaland	Foreningen Arbeidshesten
Asle Kirkevoll	Hest i Turistnæring

Representantskapet har vært ledet av Camilla Skotvedt Bjørnsen.

Varaordfører har vært Magne Hus.

Representantskapet har hatt ordinære møter.

Styret

Styret har i 2004 bestått av:

Johan C. Løken Styreleder
Per Tronstad Nestleder
Per Kolnes
Per Gulaker
Grete Damm Lyngstad
Brynjar Fredriksen
Bente K. Lilleengen (ansattes representant)

Styret har hatt 6 møter (hvorav 2 sirkulært) og behandlet 54 saker.

Styreleder Johan C. Løken er av Landbruksdepartementet reoppnevnt som styreleder for perioden 2002 – 2006.

Brynjar Fredriksen døde i 2004.

Vararepresentanter:

Torgeir Svalesen møter fast i styret
Aage Hvinden
Elin W. Andersen
Live Ulven er vara for de ansattes representant.

Resultatregnskap 2004

		Regnskap 2004	Regnskap 2003	Budsjett 2004
Statens andel av midler fra Rikstoto		17 500 000	17 300 000	17 500 000
Kursinntekter	Note 2	2 216 657	2 025 305	2 030 000
Forlegning og forpleining	Note 2	212 620	300 642	210 000
Inntekt avlsadministrasjon	Note 2	2 128 523	2 019 152	1 872 000
Øvrige tilskudd	Note 2	171 100	426 350	425 000
Andre inntekter	Note 2	1 577 999	1 823 660	1 062 000
Sum driftsinntekter		23 806 899	23 895 109	23 099 000
Lønnskostnader	Note 3 og 4	12 210 716	11 995 007	12 057 000
Ordinære avskrivninger	Note 5 og 6	205 206	205 206	205 000
Avskrevet med mottatte midler	Note 5	775 997	1 132 155	960 000
Andre driftskostnader	Note 3 og 4	9 031 001	9 126 034	8 559 000
Hestavlstiltak	Note 8	1 054 598	1 060 127	950 000
DRIFTSRESULTAT		529 381	376 580	368 000
Renteinntekter		72 360	130 598	70 000
Renteutgifter		223 392	321 051	338 000
Netto finanskostnader		151 032	190 453	268 000
ÅRSRESULTAT		378 349	186 127	100 000
som foreslås overført til :				
Avsetning nybygg		350 000		
Annen egenkapital		28 349	186 127	

Balanse pr 31.12.04

		2004	2003
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Tomt	Note 7	5 000 000	0
Internat	Note 6	879 000	906 000
Rideanlegg	Note 6	2 263 148	2 325 148
Uteanlegg	Note 6	696 053	722 053
Stall	Note 6	783 113	812 113
Utstyr, inventar, transportmidler	Note 5	207 637	268 843
Sum varige driftsmidler		9 828 951	5 034 157
Sum anleggsmidler		9 828 951	5 034 157
OMLØPSMIDLER			
Beholdninger	Note 9	311 311	636 286
Fordringer	Note 10	1 575 927	1 894 540
Kasse, bank	Note 11	2 847 522	2 137 057
Sum omløpsmidler		4 734 760	4 667 883
SUM EIENDELER		14 563 711	9 702 040
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Grunnkapital fra stiftelsens organisasjoner	Note 14	102 887	102 887
Annen innskutt egenkapital	Note 14	5 000 000	0
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital		1 184 538	1 156 189
Avsatt nybygg		350 000	0
Sum egenkapital		6 637 425	1 259 076
Langsiktig gjeld			
Gjeldsbrevlån	Note 12	4 541 775	4 936 759
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		540 445	486 225
Skyldig offentlige avgifter		1 043 793	907 006
Annen kortsiktig gjeld	Note 13	1 800 273	2 112 974
Sum kortsiktig gjeld		3 384 511	3 506 205
Sum gjeld		7 926 286	8 442 964
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		14 563 711	9 702 040

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Stortinget vedtok 9. desember 2004 å overføre eiendommen Starum, gnr. 86, bnr. 9 og 11 til Norsk Hestesenter. Stiftelsens budsjett godkjennes av Landbruks- og Matdepartementet. Stiftelsen driver ikke skattepliktig virksomhet.

Følgende regnskapsprinsipper er anvendt: Investeringer i driftsmidler finansiert med mottatte tilskudd eller bidrag blir avskrevet med de mottatte beløp når tilskuddene mottas. Øvrige anskaffelser aktiveres og avskrives lineært over forventet levetid. Norsk Hestesenter har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte. Den årlige premie kostnadsføres i regnskapet.

Note 3 – Ansatte, godtgjørelser, mv.

Lønnskostnadene består av følgende poster:	2004	2003
Lønninger	8 979 988	9 094 020
Honorarer intruktører, dommere, utvalg m.m.	874 506	823 817
Folketrygdavgift	1 450 157	1 354 751
Pensjonskostnader	696 823	516 449
Andre personalkostnader	209 242	205 970
Sum lønnskostnader	12 210 716	11 995 007

Gjennomsnittlig antall ansatte 26 26

Godtgjørelse til direktør, styret og revisor:

Godtgjørelse til direktør utgjør: lønn med pensjonspremie	kr 482 018	kr 55 606
Godtgjørelse til styret utgjør	kr 162 000	
Godtgjørelse til revisor utgjør	kr 51 460 i revisjonshonorar, og kr 2 604 revisjon Hestehjelpkassa og kr 17 856 i honorar for øvrig bistand.	

Pensjonskostnader og Premiefond:

Norsk Hestesenter har kollektiv pensjonsordning gjennom forsikrings-selskap, for sine ansatte. Årets pensjonspremie utgjør totalt kr 601.903. Det er totalt betalt premie på kr 696.823 som er kostnadsført i regnskapet. Innestående på pensjonspremiefond utgjør pr. 31.12.04 kr 207.400. Fondet er i løpet av 2004 tilført tilgodehavende premie og renter/overskudd med kr 127.182.

Note 4 – Avdelingsvis fordeling av kostnader (alle tall i hele tusen)

	Adm./Forvaltn.		Utdanning		Avlsavdeling		Totalt	
	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett
Lønn og sos.kostnader	3 633	3 783	5 166	5 165	3 412	3 109	12 211	12 057
Andre driftskostnad:								
Varer	96	176	1 953	1 775	1	20	2 050	1 971
Transport			22	10			22	10
Energi/Vann	482	549					482	549
Forbruk	122	190	692	600	399	365	1 213	1 155
Vedlikehold	476	450			261	180	737	630
Prosjekter (inkl.hon.)	61				18		79	
Fremmede tjenester	315	346			96	80	411	426
Rekv./Litteratur	191	190	40	53			231	243
Telefon/Porto	378	380					378	380
Kostn.kjøretøy	177	153					177	153
Reiser	472	410	184	170	885	825	1 541	1 405
Markedsføring m.m.	326	320	27	30	66	70	419	420
Forsikring	178	160					178	160
Hesteavl Pass/Publik.					1 007	1 820	1 007	1 820
Andre kostnader	25	20	51	40		77	76	137
Tap på krav	30	50					30	50
Andre driftskostnader	3 329	3 394	2 969	2 678	2 733	3 437	9 031	9 509
TOTAL SUM	6 962	7 177	8 135	7 843	6 145	6 546	21 242	21 566

Note 2 – Spesifisering av inntekter

Inntekter kurs	2004	2003
Kursinnt., kurs over 1 uke	1 772 199	1 715 820
Kursinnt., weekendkurs o.l.	444 458	309 485
Kursinntekter	2 216 657	2 025 305

Inntekter forlegning og forpleining

Forlegningsinntekter	114 540	178 100
Forpleiningsinntekter	98 080	122 542
Inntekter forlegning og forpleining	212 620	300 642

Inntekter avlsadministrasjon

Utstillingsavgifter/Føllavgift/Hingstetest	879 468	797 830
Hamneleie	120 040	116 320
Salg diverse (stambøker/spr.sedler)	65 918	140 137
Registreringsavgift/Hestepass	1 063 097	964 865
Inntekter avlsadministrasjon	2 128 523	2 019 152

Øvrige tilskudd

Bidrag lærlingetilskudd	30 000	0
Bidrag prosjekt Hest i næring på Toten	0	137 500
Bidrag Sikkilsdalen	55 000	101 400
Produksjonstilskudd LMD	41 100	0
Bidrag prosjekt Nordlandshest/Lyngshest	0	21 000
Bidrag filmprosjekt Sikkilsdalen	45 000	60 000
Bidrag handlingsplan Landbruks- og Matdep.	0	106 450
Øvrige tilskudd	171 000	426 350

Andre inntekter

Salg gensere/video/bøker/annonser	44 041	30 635
Salg salmaker/smie-utstyr	372 762	324 784
Inntekt ridehus og boliger	74 000	70 000
Hester i pensjon	290 517	195 925
Opplæringskontoret	413 646	947 792
Hest og Helse	80 000	0
Sponsorinntekter	147 500	75 000
Diverse inntekter	155 533	179 524
Andre inntekter	1 577 999	1 823 660

Note 5 – Anskaffelseskostnad og avskrivning av driftsmidler (alle tall i hele tusen)

	Anskaffelseskostnad, utrangering/salg			Avskrevet med mottatte midler			Ordinære avskrivninger		Bokført verdi
	31.12.03	Tilgang 2004	Avgang 2004	Totalt 31.12.04	2004	Totalt	2004	Totalt 31.12.04	31.12.04.
Utstyr hesteavlsetrer	147	0		147	0	147	0	0	0
Hesteutstyr	1 778	50		1 828	50	1 793	0	35	0
Kontorutst./invent.	2 438	121		2 559	121	2 523	0	35	0
Utstyr, verktøy m.v.	1 589	81		1 670	81	1 554	10	107	10
Øvingsbaner	618	0		618	0	618	0	0	0
Undervisningsmateriell	215	0		215	0	208	0	7	0
Kjøretøy	847	30		877	30	553	51	126	198
Hester	2 242	290	-100	2 432	290	2 432	0	0	0
Bygningsmessige anlegg	757	204		961	204	961	0	0	0
Totalt	10 631	776	-100	11 307	776	10 789	61	310	208

Note 6 – Anskaffelseskostnad og avskrivning av bygninger

	Internatet	Stall 12/13	Rideanlegg 2001	Uteanlegg
Anskaffelseskost	10 313 195	2 486 362	2 677 395	774 053
Tilgang i året				
Avskrevet med mottatte midler og avsatte midler	6 975 556	1 220 000	196 581	
Sum	3 337 639	1 266 362	2 480 814	774 053
Totale ordinære avskrivninger 31.12.04	2 458 639	483 249	217 666	78 000
Bokført verdi 31.12.04	879 000	783 113	2 263 148	696 053
Årets ordinære avskrivninger	27 000	29 000	62 000	26 000
Avskrivningssatser	0,8 %	2,3 %	2,5 %	3,3 %

Note 7 – Overtakelse av eiendom

Ved formell overtakelse av eiendom Starum, gnr. 86, bnr. 9 og 11, er tomt verdsatt til fem millioner kroner.

Note 8 – Hesteavstiltak

Hesteavstilsudd	900 000
Stambøker/trykking	154 598
Hesteavstiltak	1 054 598

Note 9 – Beholdninger

Beholdning gensere m.m.	34 202
Beholdning fôr	55 109
Beholdning hestepass	222 000
Beholdninger	311 311

Beholdningene er vurdert til innkjøpspriser.

Note 10 – Fordringer

Fordringer består av kundefordringer, mellomregninger med samarbeidende organisasjoner samt diverse periodiseringer av tilskudd mv. Fordringene er vurdert til pålydende. Kundefordringer er redusert for påregnelige tap.

Note 11 – Bankinnskudd

Av bankinnskudd er kr 522.015 skattetrekksmidler bundet på egen bankkonto.

Note 12 – Langsiktig gjeld/ Pantestillelser og garantier

Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt:

Gjeld til Hestehjelpskassa 2.438.520
 Løpetid: Opprinnelig lånebeløp 700 000 – 25 år
 Opprinnelig lånebeløp 2 000 000 – 16 år
 Opprinnelig lånebeløp 1 600 000 – 20 år

Betingelser: 1 % over gjeldende rentesats for særvilkårskonti i Totens Sparebank

Gjeld til Totens Sparebank 2 086 460
 Løpetid: Opprinnelig lånebeløp 2 200 000 – 15 år
 Opprinnelig lånebeløp 320 000 – 5 år
 Øvrig langsiktig gjeld 16 795

Note 13 – Annen kortsiktig gjeld

Feriepenger	1 036 187
Påløpt lønn	60 664
Avsetninger og påløpne kostnader og forskuddsinnbet. inntekter	703 422
Sum annen kortsiktig gjeld	1 800 273

Note 14 – Grunnkapital

Grunnkapitalen består av innbetalinger fra 19 stiftelsesorganisasjoner. Annen innskutt egenkapital er et kapitalinnskudd foretatt av Landbruks- og matdepartementet for å finansiere den formelle overtakelsen av eiendommen Starum, gnr. 86, bnr. 9 og 11.

Kontantstrømoppstilling 2004

	2004	2003
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Ordinært resultat	378 349	186 127
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	0	0
Ordinære avskrivninger	205 206	205 206
Avskrivning med mottatt midler	775 997	1 132 155
Endring i beholdninger	324 975	274 703
Endring i fordringer	318 616	586 003
Endring i annen kortsiktig gjeld	-121 697	-43 548
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 881 446	2 340 646
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-5 775 997	-1 132 155
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5 775 997	-1 132 155
Kontantstrømmer fra finansaktiviteter		
Innbetaling av ny egenkapital	5 000 000	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-394 984	-364 769
Netto kontantstrøm fra finansaktiviteter	4 605 016	-364 769
Netto endring i kontanter	710 465	843 722
Beholdning av kontanter 01.01.	2 137 057	1 293 335
Beholdning av kontanter 31.12.	2 847 522	2 137 057

Starum, 31. desember 2004

Oslo, 16. mars 2005

Johan C. Løken

STYRELEDER

Grete Damm Lyngstad

Per Tronstad

NESTLEDER

Per Gulaker

Torgeir Svalesen

Per Kolnes

Bente K. Lilleengen

Vegard Thune

DIREKTØR

Til Representantskapet i

Stiftelsen Norsk Hestesenter

Andersens Revisjonsbyrå AS
Statsautoriserte revisorer

Postboks 570
2304 Hamar

Revisornr. 947 504 258

Medlemmer av Den norske Revisorforening

REVISJONSBERETNING FOR 2004

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Norsk Hestesenter for regnskapsåret 2004 som viser et årsoverskudd på kr 378.349. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og styrets forslag til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, noteopplysninger og kontantstrømpoppstilling. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk omfatter revisjon også gjennomgang av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og internkontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

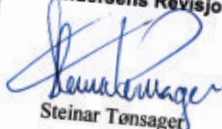
årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov, forskrifter og stiftelsens formål og gir et uttrykk for Norsk Hestesenters økonomiske stilling pr 31. desember 2004 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge

ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge

opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Hamar, den 17. mars 2005

Andersens Revisjonsbyrå AS

Steinar Tønsager
Statsautorisert revisor

Feltrittstrening med spenst og styrke.

Administrasjonens beretning

UTDANNINGSAVDELINGEN (NORSK HESTEFAGSKOLE)

Utdanningsrådet

Rådet har i 2004 bestått av Nils Dagestad, leder, Ellen Trætteberg, Elin Heistad, Jan A. Enger og Kjell Egil Torgersen. Rektor ved Norsk Hestefagskole, Øyvind Johannessen, har vært sekretær for rådet. Elin Heistad møtte som vara for Kjell Myhre på det siste møtet i 2004. Heistad avløste seinere Kjell Myhre som fast medlem i rådet og representant fra ryttersporten.

Utdanningsrådet har hatt 3 møter og behandlet 16 saker.

Den fortsatte utviklingen av utdanningstilbud og struktur ved hestefagskolen har stått sentralt i rådets arbeid. Et av møtene ble lagt til Norsk Hestesenter, og i den sammenheng ble det foretatt en befaring av området og bygninger som brukes i undervisningen og innkvartering av elevene.

Rådet har på bakgrunn i den vedtatte strategiplan for hestefagskolen formulert og prioritert strategiske tiltak i forhold til hestefaget generelt i skoleverket og spesielt i forhold til utviklingen av hestefagskolen.

Rådet har også behandlet rektors forslag til budsjett og påpekt at priser og avgifter for bruk av anlegget bør dekke de faktiske utgifter til administrasjon og tilrettelegging av utendørsbaner og ridehus.

Etter søknad fra ridelærere i Nord-Norge vedtok rådet at tre kandidater fikk anledning til avlegge ny prøve ved Nord-Norsk Hestesenter sommeren 2004.

Blant andre saker som rådet behandlet kan nevnes godkjenning av kurstilbud, læreplanarbeidet i skolereformen, eksamensordning for praktiske fag i ridelærerutdanningen og holdninger til funksjonshemmede i forbindelse med terapi-riding.

Personalet

Bemanningen ved utdanningsavdelingen har i 2004 bestått av 7 fast tilsatte personer, dessuten 1 ridelærerpraktikant i 24 måneders kontrakt. Praktikanten oppnår godkjent praksis for opptak til Ridelærerutdanning Trinn II. Samtidig med at

praktikanten avsluttet sitt engasjement i august, ble det tilsatt ny praktikant på tilsvarende kontrakt.

Hovedlærer for rideseksjonen har i året hatt sykdomspermisjon, og det ble derfor innleid vikar på timebasis for dressurundervisning i vårhalvåret. I løpet av sommeren ble det engasjert vikar i full stilling for hovedlærer i inntil ett år.

Gjennom hele året har 4 hovslagerlæringer og 2 lærlinger i hestefaget vært tilknyttet avdelingen. Lærlingene, som formelt er tilsatt i Opplæringskontoret for hestefaget og hovslagerfaget, har primært vært i opplæringsssituasjon, men er samtidig i verdiskapende virksomhet innenfor sine fagområder.

To av lærlingene i hovslagerfaget og en av lærlingene i hestefaget avla og besto fagprøven i løpet av vår/sommer. Det tas inn nye lærlinger samtidig som noen avslutter sin læretid.

I tillegg til personalet ved utdanningsavdelingen benyttes også fagpersonale fra andre avdelinger til undervisning. Det

gjelder blant annet innen avls- og rase- lære, økonomi, EDB, samt markeds- og informasjonslære. Dette sparer fortsatt undervisningsavdelingen for betydelige utgifter til forelesere.

Rektor og de øvrige ansatte har i hovedsak beholdt sine arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

I tillegg til det faste personalet har det vært engasjert og leid inn instruktører og forelesere utenfra for å ivareta Rideleder- kurs m/hestekunnskapseksamen (4 uker), Travtrenerutdanning Avd.1 (tils. 20 uker), samt en del mindre og kortvarige kurs.

Det er leid inn eksterne instruktører for undervisning innen veterinærfag, økonomi og spesielle emner i lærestoffet til ridelærerutdanning og travtrenerutdanning. Som tidligere har det også vært fast innleie av instruktør på salmakerkursene (7 uker). Under Trinn I – elevenes opphold på Beitostølen Helse- og sportscenter har det som vanlig vært benyttet inntil 3 instruktører.

Totalt har det vært leid inn om lag 24 eksterne forelesere/instruktører.

Stiftelsesorganisasjonenes egne kurs og andre kursarrangementer er ikke tatt med i ovenstående oversikt.

Flere av de ansatte har deltatt i ride- og kjørekonkurranser i løpet av året. Mest oppmerksomhet i denne sammenheng fikk stallmester og kjøreinstruktør Øystein Bakken da han sammen med groom Fay Aaker deltok i VM i enbet med stor suksess. Spesielt rager hans 8. plass i maraton-disiplinen svært høyt.

Kursvirksomheten

Utdanningstilbudene og kursvirksomheten har i 2004 i store trekk fulgt mønsteret fra tidligere år, men ut fra etterspørsel og behov i hestesporten og næringen er det etablert noen nye tiltak.

Gjennom flere år har det vist seg vanskelig å rekruttere mange nok deltakere til kurs for utdanning av kjørelærere. Dette har også vist seg å være tilfelle i Sverige og Finland, der kjøresporten står sterkt, men der man heller ikke har hatt utdanningstilbud innen kjøring for lærere i naturbruksskolene med hestelinjer.

På bakgrunn av dette ble det tatt et initiativ fra Norsk Hestefagskole overfor utdanningsinstitusjonene på Ypäjä i Finland og Flyinge i Sverige. Etter en tids drøfting ble det enighet om et felles nordisk utdanningstilbud. Kurset skal føre fram til Kjørelærer I, hvor minimumskravet er bestemt gjennom regelverk i Inter-

national Group for Equestrian Qualifications (IGEIQ).

Kurset blir gjennomført med tre 10-dagers-samlinger, en i hvert land. Den første ble arrangert på Starum i august og den andre i Finland i oktober. Siste samling skal arrangeres i Sverige i mai. Norge her med 7 deltakere på kurset, de fleste lærere i videregående skoler med hestefagtilbud.

I løpet av året er det gjennomført to kull med Ridelærer Trinn I, til sammen 16 elever, som alle har bestått. I tillegg ble Ridelærer I – modulkurs avsluttet i januar, med 5 deltakere.

Galopptrenerkurs med 6 deltakere ble arrangert i tidsrommet januar – mars, med to ukesamlinger på Starum og supplerende helgesamlinger på Øvrevoll.

Travtrenerutdanning Avd.1 ble gjennomført i løpet av 18 uker senhøstes. Travtrener Gunnar Gjerstad ble engasjert som hovedlærer, og i tillegg ble det innleid flere andre eksterne forelesere og instruktører. Både på grunn av engasjerte lærere, og dessuten ut fra forbedringer i struktur og innhold ble kurset svært vellykket. De 8 elevene var ivrig etter å lære, og både i forhold til praktiske ferdigheter og teoretiske kunnskaper har de lagt et godt grunnlag for seinere å gjennomføre Avd.2.

Ridelederkurs (4 uker) ble i likhet med forrige år arrangert sommeren 2004.

Det er arrangert 6 salmakerkurs fordelt på de ulike nivåene.

Det er gjennomført hestekunnskaps- eksamen med forkurs, i tillegg til ekstra eksamensdager for elevgrupper.

I samarbeid med Norges Landbruks- høyskole ble det i juni gjennomført et ukeskurs for studenter på institutt for husdyrfag.

Den tradisjonelle undervisningen i teoretisk og praktisk hestekunnskap for elever fra Valle vg. skole har fortsatt etter samme mønster som tidligere, med totalt 65 elever på GK og VK1.

Som en del av ridelærerutdanningen avholdes det fast 10-ukers rideskole (vår og høst) for elever i nærområdet. Rideskolen er øvingsskole i ridelærerutdanningen, samtidig som den gir inntekt for dekning av utgiftene til denne aktiviteten.

Aktiviteten i smia har fortsatt på samme nivå som tidligere. I tillegg til skoning av egne og eksterne hester kommer spikking, nitting av hovsprekker, forfangenhet med tilhørende spesialbeslag og påbygging av høver, samt en del forefallende arbeid.

Foruten våre egne lærlinger har også en praksiskandidat avlagt fagprøve i smia ved Norsk Hestesenter.

Foruten undervisning og oppfølging av lærlinger, skoning på stedet og ute ved staller og hestesentra, har instruktørene i smia hatt mange oppdrag med teoretisk og praktisk undervisning av elever på ridelærerkurs, elever fra videregående skoler, samt for en rekke kortere kurs i regi av stiftelsesorganisasjonene. Smia er et populært besøkssted for gjester og andre interesserte besøkende på Starum, og i den sammenheng har både lærerne og elevene / lærlingene stilt opp for å informere og demonstrere smiing og skoning.

På tilsvarende vis har personalet i stallene villig tatt imot en lang rekke besøkende til omvisning og informasjon om hester og oppstallingsvirksomheten

I tillegg til Norsk Hestefagskoles kurs- tilbud har kursvirksomheten til stiftelses- organisasjonene fortsatt i samme omfang.

Statistikken viser at fjorårets markerte økning i antall elever og elevkursdager nå har stabilisert seg på et høgt nivå. Kalenderen gir ikke lenger rom for vesentlig økning i antall kurs og elever, verken på lange eller korte kurs. En begrensende faktor er også at anlegget etter hvert utnyttes i større grad til bruksprøver og utstillinger som krever stor oppstallings- og overnattingskapasitet. Dette er likevel et positivt element i det totale hestemiljøet og den faglige utvekslingen i organisasjonen. Også en stadig større bruk av Norsk Hestesenter som sted for kjøre- og ridestevner fører til at kapasiteten på flere områder blir maksimalt utnyttet.

Statistikken og avtalebøkene på Starum viser for øvrig at Norsk Hestesenter er et populært sted å besøke for svært mange grupper i samfunnet.

Hestefaget i den videregående skolen

I forbindelse med den pågående reformen i videregående skole er Norsk Hestefagskole trukket inn i arbeidet med utforming av de nye kompetanseplattformene (som erstatter de tidligere sluttkompetansene i lærefagene). Både for hestefaget, hovslagerfaget og salmakerfaget har rektor og andre på utdanningsavdelingen bidratt med gjennomgang av forslag til innhold og formuleringer. Reformarbeidet administreres av Utdanningsdirekto-

ratet og de underavdelinger som har ansvar for de enkelte fagområder. Norsk Hestefagskole oppfattes naturlig nok som den faglige instans direktoratet bør konsultere, noe som styrker vår status og tyngde i forholdet til skolemyndighetene.

Norsk Hestesenter har opprettholdt kontakten og samarbeidet med de videregående skolene i landet som tilbyr hestefag.

Norsk Hestesenter deltok på seminar for rektorgruppen for skoler med hestefag, og i tillegg deltok hestefagskolen på seminaret for lærere som underviser i hestefag.

Valle vg. skole på Lena kjøper fortsatt undervisningstimer for grunnkurs (valgfag) og VK1, både i teorifag og praktiske aktiviteter ved Norsk Hestefagskole. For Norsk Hestefagskole er det både ønskelig og naturlig å medvirke til utvikling av hestefagets praktiske og faglige innhold i vg. skole. Virksomheten til Opplæringskontoret, undervisningstilbudet ved hestefagskolen og tilbudene i vg. skole henger nært sammen, og vekselvirkningen mellom de ulike aktivitetene er av stor betydning for kompetansehevingen.

Læremidler og hestemateriell

Hestefagskolen har i året kjøpt inn klasesett av lærebøker som er kommet i ny utgave, i tillegg til nye utgivelser innen ulike fagområder.

Det er dessuten kjøpt inn nye fagbøker og håndbøker til lærere og biblioteket.

For øvrig er hesteutstyr til ridning og kjøring, samt utstyr til ridehus og øvingsbaner de mest ressurskrevende læremidler. Budsjettet ga anledning til nødvendige vedlikehold og utskiftninger av saler, seletøy og annet forbruksmaterieil.

I løpet av året har det vært avgang på 2 ridehester. Det er kjøpt inn 4 ridehester og 1 kjørehest.

I tillegg til hestefagskolens egne ridehester (24) har elevene på Trinn I (vår) hatt med 7 egne hester og på Trinn I (høst) 5 hester. Skolen har dessuten i løpet av året hatt på innlån 2 hester.

Hestefagskolen hadde i tillegg til ridehestene 5 kjørehester. Både kjørehestene og noen av ridehestene brukes i rideskolen (øvingskole for ridelærerelevne) og i opplæringen av Valle-elever og til andre kurstilbud.

Gjennomgående var det til enhver tid oppstallet mellom 50 og 60 hester ved NHS.

Godkjenninger og status i forhold til utdanningsmyndighetene

Arbeidet med tilpasning til Lov om fagskoleutdanning har fortsatt i 2004.

I forbindelse med omorganisering i Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) er det opprettet nye instanser og forvaltningsnivåer som Norsk Hestesenter/Norsk Hestefagskole skal forholde seg til. De nye rutinene påvirker også vår interne prosess, blant annet med hensyn til hvilke premisser og informasjon som skal være med i beskrivelsen av våre utdanningstilbud.

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) er imidlertid fortsatt det organ som skal godkjenne vår status innenfor systemet. Søknaden vil bli endelig utformet våren 2005.

Statens Lånekasse innførte i 2004 elektronisk innrapportering av eksamensdata for elever på ridelærer- og travtrenerutdanningene. Det har tatt noe tid før vårt karaktersystem ble tilpasset ordningen. Nå er både søknadsprosedyrer, tildeling av lån/stipend, innrapportering av eksamensdata og konvertering av lån til stipend i meget godt gjenge for våre elever.

Status for lån/stipend i lånekassen for flere av våre utdanningstilbud kan bli aktuelt når vår søknad er behandlet av NOKUT.

Møte- og kontaktvirksomhet

I forbindelse med utvikling og evaluering av læreplaner, og dessuten i planlegging av kursvirksomhet, har det vært holdt møter med Det Norske Travselsskap, Norsk Jockeyklub, Norges Rytterforbund og flere andre av stiftelsesorganisasjonene. Hestefagskolen har vært representert på møter og konferanser med flere organisasjoner og samarbeidspartnere. Kontaktvirksomheten skjer ofte i forbindelse med at organisasjonene arrangerer kurs og seminarer ved Norsk Hestesenter.

Hestefagskolen har også et nært samarbeid med Opplæringskontoret for hestefaget og hovslagerfaget, som er lokalisert på Starum. Det har også vært mye kontakt med Statens Lånekasse, Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT), Utdannings- og forskningsdepartementet og andre offentlige instanser. I forbindelse med planleggingen av et felles nordiske utdanningstilbud for kjøre- lærere har det vært møter med den finske utdanningsinstitusjonen Ypäjä Hevosopisto og Svenska Ridsportsförbundet/Flyinge AB.

I forbindelse med utforming av kompetanseplattform for salmakerfaget og forslag om tilpasset utdanningsmodell for faget har det vært holdt møter med Norsk Håndverksutvikling og andre samarbeidspartnere.

Rektor har deltatt i et møte med representanter fra Sverige, Finland og Danmark for å etablere en samordnet nordisk høgscoleutdanning innenfor hest.

Det har også vært møtevirksomhet med Landbruksforlaget i forbindelse med utvikling av nye lærebøker innenfor hestefaglige emner.

Kontakten og samarbeidet med øvrige internasjonale partnere er omtalt i eget avsnitt.

Internasjonalt samarbeid

Norsk Hestesenter/Norsk Hestefagskole er medlem i to internasjonale organisasjoner, Internasjonal Group For Equestrian Qualifications (IGEIQ) og Equestrian Educational Network (EEN).

IGEIQ er verdensomspennende og har som primært mål å harmonisere kvalifikasjoner og utdanning. IGEIQ har 32 medlemsland hvorav de fleste er europeiske men også mer eksotiske som Malaysia, Sør Afrika, Mexico og Malawi.

IGEIQ's årskonferanse 2004 ble avholdt i november i Sør Afrika. Norge ble representert av Elin Heistad fra NRYF og Johan Fahlberg fra NHS. Et viktig tema på konferansen var å få i stand et kvalitetssikringssystem for å sikre at kunnskapsnivået holder seg lik i de ulike land. Dette oppnås gjennom at IGEIQ sender «kvalitetskontrollører» til land når det avholdes eksamen der. Kontrolløren kan, hvis nødvendig, komme med råd til hvordan utdanningen kan gjøres bedre. Dette er en helt frivillig ordning, der landene ber om å bli kvalitetskontrollert. I etterkant av årets konferanse ble dette systemet prøvd for første gang da Polens representant var kontrollør og Norges representant var sensor ved to Sørafrikanske eksamener.

Briten John Goldsmith som har hatt vervet som formann i IGEIQ siden starten, gikk av i 2004 og ny formann er Ulf Wilken fra Svenska Ridsportsförbundet. I styret (Executive Committee) representeres de nordiske og baltiske stater av Johan Fahlberg fra NHS.

EEN er et samarbeidsorgan/nettverk mellom nasjonale rideskoler/senter i 8 europeiske land. Organisasjonen er betrak-

telig mindre formell enn IGEQ, med et minimum av «byråkrati».

Målsettingen for EEN er primært:

a) Utveksling av kunnskaper og pedagogikk/didaktikk, først og fremst gjennom fagseminarer for skolens lærere, men også via Internett.

b) Kjennskap til de ulike skolens utdanningssystemer

c) Forenkle utveksling av lærere og elever mellom skolene

Medlemmer av EEN var i 2004:

Finland Equine College of Ypäjä

Nederland Helicon NHB Deurne

Sverige Ridskolan Strömsholm

Frankrike Ecole Nationale d'Equitation, Saumur

Tyskland Deutsche Reitschule, Warendorf

Norge Norsk Hestefagskole, Starum

England Warwickshire College

Irland The University of Limerick.

EEN-aktiviteter 2004:

- Fagseminar for Spranglærere arrangert av Helicon NHB Deurne.

- Medlemsmøte ble arrangert av Deutsche Reitschule, Warendorf. I forbindelse med dette møtet hadde det første kullet av ridelærere som deltok i fellesprosjektet «Euroride» sin avslutning. Dette er et prosjekt for videreutdanning av ridelærere, der flere av skolene deltar med sin spesialkompetanse.

- Tre hollandske ridelærere II-III, har hatt et to ukers studieopphold på Starum i løpet av 2004.

Nordisk kjørelærerutdanning

NHS har i samarbeid med Ypäjä i Finland og Flyinge i Sverige startet en felles utdanning for kjørelærere. Elleve deltagere fra Sverige (2), Finland (2) og Norge (7) har hatt to samlinger på Starum og Ypäjä. Kurset avsluttes med samling og eksamen på Flyinge i juni 2005. Bestått eksamen gir grunnlag for å autorisere deltagerne nasjonalt som kjørelærer I.

Sammendrag lange kurs	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
Antall elever	324	344	370	295	247	259	270	300	251	207	234
Kursuker	193	199	217	227	219	229	180	206	187	170	195
Kursdager	6 659	7 436	7 933	5 751	4 986	5 120	5 347	7 234	7 327	6 559	6 900
Sammendrag helgekurs	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
Antall elever	908	865	655	717	727	341	435	528	401	382	369
Kursdager	3 517	3 868	1 670	1 867	1 765	940	1 265	1 235	1 087	1 059	1 055
SAMLET KURSAKTIVITET	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
Antall elever:											
Kurs 1 uke og mer	324	344	370	295	247	259	270	300	251	207	234
Helgekurs	908	865	655	717	727	341	435	528	401	382	369
Helgekurs utenfor Starum				39	95	68					
Til sammen	1 232	1 209	1 025	1 012	1 013	600	705	828	652	589	603
ANTALL KURSDAGER	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
Kurs 1 uke og mer	6 659	7 436	7 933	5 751	4 986	5 120	5 347	7 234	7 327	6 559	6 900
Helgekurs	3 517	3 868	1 670	1 867	1 765	940	1 265	1 235	1 087	1 059	1 055
Helgekurs utenfor Starum					91	285	226				
Til sammen	10 176	11 304	9 603	7 618	6 751	6 060	6 612	8 414	7 618	7 955	8 298

Gjennomførte kurs – en uke og mer*

Kurs/arrangør	Antall uker	I tiden	Antall elever
NORSK HESTEFAGSKOLE			
Ridelærer Trinn I – vår 2004	26	Vårhalvåret	8
Ridelærer Trinn I – høst 2004	22	Uke 32–52	8
Ridelærer Trinn I – modulkurs	2	Uke 03–04	5
Travtrener Avd.1	18	Uke 32–49	8
Galopptrener	5	jan.–mars	6
Lærlinger hestefaget	46	Årsbasis	2
Lærlinger hovslagerfaget	46	Årsbasis	4
GK Valle vg. skole – vår	2	Vårhalvår	19
GK Valle vg. skole – høst	1	Høsthalvår	18
VK1 Valle vg. skole – vår	4	Vårhalvår	16
VK1 Valle vg. skole – høst	1	Høsthalvår	12
Nordisk kjørelærerutdanning	1	Uke 33	11
Salmaker 1	1	Uke 5	8
Salmaker 1	1	Uke 22	6
Salmaker 2	1	Uke 10	7
Salmaker 3	2	Uke 32–33	5
Salmaker 1	1	Uke 45	9
Flettekurs	1	Uke 17	7
Rideleder m/hestek.eksamen	4	Uke 27–30	8
Praksiskandidat hovslager	1	Uke 47	1
Hestek.eksamen m/forkurs	1	Uke 45	20
Norges Landbrukshøgskole	1	Uke 24	10
Bø u-skole, kursuke	1	Uke 19	4

*Kursdagene for Valle v.g. skole er omgjort til kursuker

I tillegg til disse kursene kommer Norsk Hestefagskoles Rideskole for barn og ungdom i Starum-området. Skolen er øvingskole for ride-lærerutdanningen på Trinn I. Rideskolen går over til sammen 20 uker, med undervisning fire kvelder i uka. Om lag 64 elever fikk undervisning på rideskolen. Til sammen har 8 elever fra Skreia, Reinsvoll, Bø og Alværn ungdomsskoler vært utplassert i arbeidsuker på Norsk Hestesenter.

FORENINGEN TIL KJØREHESTENS FREMME

Kjørekurs/konkurranse	1	Uke 29	14
-----------------------	---	--------	----

NORSK ISLANDSHESTFORENING

HK II	1	Uke 6	17
RIK I	1	Uke 11	16
RIK III – Del 1	1	Uke 12	19
RIK III – Del 2	1	Uke 37	19
RIK I	1	Uke 40	12
RIK II	1	Uke 47	14
HK I	1	Uke 48	11

ANDRE TILTAK OG OPPDRAG

- En elev fra Skreia ungdomsskole har vært utplassert i tilrettelagt undervisning i om lag 25 dager våren 04.
- Fire elever og to lærere fra Lunde Gård fikk «Drømmedag» på Norsk Hestesenter i februar.
- Elever og lærere fra Storsteigen vg. og Rosthaug vg. har vært på dagsbesøk med omvisning og lunsj.
- Våre hovslagerlærlinger deltok med demonstrasjon av skoning i forbindelse med Villmarksmessa i Fjellhallen og Gjøvik-Mart'n.
- Lærerpersonalet deltok ved Hest 2004, Oslo Horse Show, Dyrsku'n og andre arrangementer.

Gjennomførte helgekurs, kortere kurs

Kurs/arrangør	Antall dager	Tid	Antall elever
NORSK HESTEFAGSKOLE			
Dommersamling (avlsavd.)	2 dager	Uke 9	6
Studiebesøk fra Deurne	2 dager	Uke 10	3
Dommersamling bruksprøve	3 dager	Uke 10	22
Kjelle vg. skole, kursdag	1 dag	Uke 10	10
Transportørkurs for Mattilsynet	2 dager	Uke 13	32
Gjermundnes vg. skole, kursdager	2 dager	Uke 17	17
Val vg. skole, kursdager	3 dager	Uke 18	9
Ål vg. skole, kursdag	1 dag	Uke 18	12
Opptaksprøve Trinn I	3 dager	Uke 20	21
Swiss Equestr. Federation	1 dag	Uke 25	48
Hestekunnskapseksamen	1 dag	Uke 30	10
Fredrikstad og Omegn Travlag	1 dag	Uke 40	25
Hestekunnskapseksamen	1 dag	Uke 45	8
Dommeraspirantkurs	3 dager	Uke 46	16
Nitelven travlag	1 dag	Uke 46	25
Dommersamling	3 dager	Uke 47	27
NORGES RYTTERFORBUND			
Aktivitetslederkurs	3 dager	Uke 11	17
Feltritt, grenutvalget	3 dager	Uke 32	30
HEST OG HELSE			
Handicapleder 1	3 dager	Uke 4	15
Juniorleder 1	3 dager	Uke 7	27
Handicapleder 2	3 dager	Uke 13	16
Juniorleder 2	3 dager	Uke 16	24
Spesialped. tiltak	3 dager	Uke 36	25
Etablererseminar	3 dager	Uke 37	15
Etablererseminar	3 dager	Uke 42	15
Behandling i psykiatrien	3 dager	Uke 46	43
Handicapleder 3	3 dager	Uke 49	9
FORENINGEN TIL KJØREHESTENS FREMME			
Unghest innkjøring	3 dager	Uke 17	12
Brukskjøring / kjørekurs	3 dager	Uke 21	9
Kjørekurs	3 dager	Uke 38	19
Tømmekjøring	3 dager	Uke 43	19
NORSK ISLANDSHESTFORENING			
Arrangørkurs	2 dager	Uke 6	25
NIF A-kurs	3 dager	Uke 40	11
Fagdidaktikk	3 dager	Uke 48	15
LANDSLAGET FOR DØLEHEST/DØLEHESTENS VENNER			
Representantskapsmøte	2 dager	Uke 2	
Kjøre- og ridekurs	3 dager	Uke 19	31
NORGES FJORDHESTLAG			
Kurshelg - vår	3 dager	Uke 18	20

Klar for sin første sommer i på grønne fjellbeiter i Sikkilsdalen.

Avlsavdelingen

Avlsrådet

Avlsrådet er et rådgivende organ i avlsfaglige saker for styret i Norsk Hestesenter. Styret kan gi avlsrådet delegert myndighet til selvstendige avgjørelser i spesielle saker. Avlsrådets formål er å fremme norsk hesteavl i samarbeid med de enkelte raseorganisasjoner.

I 2004 har avlsrådet hatt følgende sammensetning:

- Hans Kolbein Dahle – leder
- Tor Finstad, representant for døl, fjordhest og nordlandshest/lyngshest
- Petter Baalsrud/ Mattis Asplin, representant for traverrasene
- Guri Haarr, representant for utenlandske raser
- Gunnar Klemetsdal, avlsfag
- Nils Ivar Dolvik, veterinærfag

Avlsrådet hadde fire møter og behandlet 32 saker.

Av viktige saker er revisjoner av avlsplaner. Alle planer har vært operative siden 1995 med muligheter for årlige revisjoner. I denne perioden har behovet for å

gå inn og gjøre endringer i de ulike planer variert fra rase til rase. Avlsrådet konstaterer at flere organisasjoner nå legger opp til at de respektive planer skal kunne tas opp til bredere organisatorisk gjennomgang ca hvert fjerde år. I særskilte tilfeller kan avlsplanene endres også utenom dette. Administrasjonen tilrettelegger nå for at alle avlsplaner skal kunne legges ut på Norsk Hestesenters hjemmesider. I år har dette skjedd for to raser; fjordhest og varmblods traver. Målet er at man etter revisjon av de enkelte avlsplanene fortløpende skal gjøre disse tilgjengelig elektronisk.

I 2004 ble det oppnevnt to utvalg som skulle se på videreutvikling av dommerutdanningen og evaluering av utvida bruksprøver for de norske raser. Disse er i gang med sitt arbeid, og vil avgi sine rapporter i løpet av 2005.

Utvalg for evaluering av utvida bruksprøver for de norske rasene

Ordningen med utvida bruksprøver har eksistert siden 1996. Dette utvalget ble oppnevnt i 2004 og hadde sitt første møte i 2005.

Utvalget består av:

Åge Øibakken (leder) (repr. for døl), Knut Thunheim (repr. for fjordhest), Inger Gåre (repr. for N/L-hest), Knut Karlsen, Turid Helfjord og Tore Kvam.

Utvalg for dommerutdanning

Avlsrådet oppnevnte i 2004 et utvalg for å se på videreutvikling av dommerutdanning og kriterier knyttet til dommervirket. Målsettingen har vært å fastsette rammer for dommerarbeidet.

Utvalget har bestått av:

Susan Hellum (leder), Per Kolnes, Svein Nielsen, Tore Kvam, Ole H. Stastad Hans Kolbein Dahle (sekretær)

Utvalget har oversendt sin innstilling til Avlsrådet, som skal behandle saken i 2005.

Utvalg for utstillingsstruktur

Styret har nedsatt et utvalg som skal se på utstillingsstrukturen i Norge. Utvalgets mandat er å vurdere hvilke tiltak som kan iverksettes for å styrke det øko-

nomiske grunnlaget for utstillingsvirksomheten og generelt hvordan utstillingene blir avvirket rundt om i landet.

Utvalget består av:

Magne Hus (leder)

Grete Damm Lyngstad

Tormod Torbjørnsen

Ove Frotvedt

Kjersti Nerbråten

Hans Kolbein Dahle (sekretær)

Innstillingen ventes å foreligge i løpet av 2005.

Utvalg for registreringsreglement

I juni 2003 ble dette utvalget nedsatt med mandat om å fremme forslag til regelverk for registrering av de tre norske rasene.

Utvalget består av:

Turid Helfjord (leder)

Heidi Østby (sekretær)

Amund Wormstrand (representant for døl)

Tor Finstad (representant for fjordhest)

Arne Rian (representant for nordlands-/lyngshest)

Styret ved NHS skal sluttbehandle dokumentet vinteren 2005.

Fellesmøtet avlsråd – avlsorganisasjonene

Det årlige fellesmøtet med organisasjonene ble som i fjor avholdt på Sikkilsdalssetra. Til dette møtet ble alle avlsorganisasjoner som er godkjente av Mattilsynet eller er i dialog med dem om godkjenning invitert. Det møtte representanter fra 14 organisasjoner. Mattilsynet var representert ved Britt Helene Lindheim. Ellers møtte direktør Vegard Thune og hele avlsavdelingen fra Norsk Hestesenter.

Hovedtema for årets møte var ordningen med avlsfremmende tilskudd til avlsorganisasjonene. Avlsrådets leder oppfordret avlsorganisasjonene til å tenke gjennom hva avlsfremmende tiltak er i 2004. Tidene har forandret seg siden ordningen ble innført, og det er viktig at man har fokus på hva som vil virke avlsfremmende for de enkelte raser i dagens setting. Temaet ble diskutert i plenum etter innlegget, og også satt opp mot en endring av de prosedyrer som brukes i dag for å håndtere søknader om slike tilskudd.

Status i Balder-prosjektet ble presentert av Jan Hauger fra DNT. Målet med

prosjektet er utviklingen av et felles data-registreringssystem for all hestesport i Norge. Full drift av et slikt system forventes innen utgangen av 2005.

Susan Hellum orienterte om status for det nyutnevnte utvalget som skal se nærmere på videreutvikling av dommerutdanningen og oppfølgingen av dommere.

Avlsleder Tore Kvam tok opp bruk av egen ukåra hingst på egne hopper og spesielt ettergodkjenning av slike bedekninger. Han oppfordret organisasjonene til å tenke gjennom om det er behov for ordningen for de enkelte raser i dag. Det begynner å bli et godt utvalg av kårede hingster i de fleste raser. Ettergodkjenning av slik bruk er på mange måter å legitimere tjuvbedekninger, og dette er også noe som ble lagt fram som en spire til debatt i organisasjonene.

Gunnar Klemetsdal og Nils Ivar Dolvik, professorer ved henholdsvis Universitetet for Miljø- og Biovitenskap (UMB, tidligere Norges Landbrukshøgskole) og Norges Veterinærhøgskole (NVH) informerte om pågående forskningsprosjekt på hestesiden ved de to institusjonene. På UMB er det i gang et prosjekt som ser på videreutvikling av avlsarbeid på kaldblods trav, mens det ved NVH forskes på årsaken til at osteochondrose («løse beinbiter») hos hest oppstår.

Disse årlige møtene gir avlsrådet god mulighet til dialog med avlsorganisasjonene om aktuelle avlssaker for stiftelsen. En opplever engasjement og positivitet ved disse møtene, både i gruppearbeid og plenumsdiskusjoner. Både avlsrådet og styret anser dette forum som et viktig bindeledd mellom Norsk Hestesenters fagorgan og stiftelsesorganisasjonene.

Fordeling av tilskudd

Rase	2000	2001	2002	2003	2004
Dølehest	90 000	80 000	70 000	75 000	95 000
Fjordhest	180 000	165 000	175 000	200 000	200 000
Nordl./lyngshest	90 000	80 000	80 000	100 000	90 000
Islandshest	90 000	85 000	90 000	70 000	70 000
Varmbl. ridehest	95 000	90 000	90 000	90 000	95 000
Eng. fullblod	95 000	85 000	85 000	70 000	65 000
Ponnier	100 000	90 000	90 000	85 000	85 000
Fullbl. araber	65 000	55 000	50 000	45 000	25 000
Shagya araber	15 000	15 000	10 000	10 000	10 000
Lipizzaner	10 000	7 000	5 000	5 000	5 000
Trav (DNT)	170 000	140 000	150 000	150 000	160 000
ASIN (am.sportshester)		7 000	5 000	0	0
TOTALT	1 000 000	899 000	900 000	900 000	900 000

Avlstillskudd 2004

For 2004 søkte organisasjonene om til sammen 2,8 mill. kroner i avlstillskudd. Dette er over tre ganger så mye som de begrensede midlene en har til disposisjon. Totalt ble det bevilget kr 900.000 til ulike avlsfremmende tiltak i regi av organisasjonene dette året.

Det er kun de landsdekkende organisasjonene som kan søke. Lokale lag og foreninger må søke gjennom sine respektive moderorganisasjoner, og søknadene prioriteres av de respektive avlsorganisasjoner i en samlet søknad for rasen.

Selv om avl og bruk henger sammen, må Avlsrådet prøve å prioritere strengt til tiltak som klart kan defineres som avlsfremmende og som omfattes av de respektive rasers avlsplaner.

Avlsrådet mener en kan få mer ut av begrensede midler ved å samordne flere oppgaver via Norsk Hestesenter. De avspolitiske vedtak ligger til organisasjonene. Organisasjonene oppfordres også til å tenke samarbeid om avlsfremmende prosjekter.

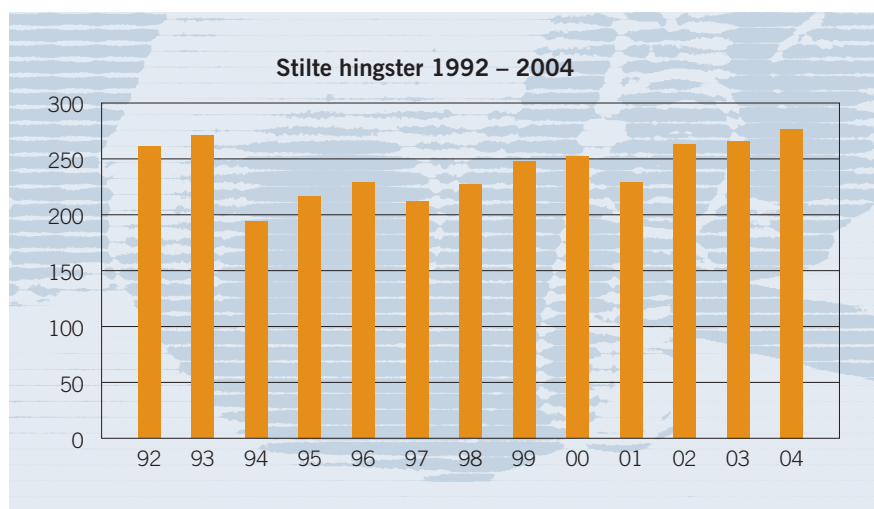
Registrering og stambokføring

Norsk Hestesenter er av Landbrukstilsynet godkjent som stambokfører og registransvarlig for dølehest, fjordhest, nordlandshest/lyngshest og varmbloods ridehest. I tillegg fører NHS registre og utsteder pass for nye raser som ikke er etablert med egne stambokførere. Antallet registreringer og passutstedelser fra vårt kontor har de siste år vist økning. Dette skyldes både de nye utenlandske rasene og en økning av registreringer innen de norske rasene.

Hingsteutstillinger

Sted	Dato	Raser	Ant.hg meldt
Bjerke	3. mars	Varmblods og kaldblods travser	7
Rogaland	12.–13. mars	Ponnier, vbl. ridehest, fullblods arabere og vbl.spesialraser	18
Starum	19.–21. mars	Varmblods ridehest	14
Starum	26.–28. mars	Spesialraser, varme og kalde.	33
Starum	16.–18. april	Ponnier	34
Biri	23.–25. april	Dølehest, fjordhest, n/l-hest	68
N-Norsk Hestesenter	1.–2. mai	N/L-hest, fjordhest, ponnier, arabere	11
Nordfjordeid	6.–8. mai	Fjordhest	38
Seljord	7.–9. mai	Islandshest	29
Tresfjord	19.–20. juni	Islandshest	18
Bjerke	22. okt	Varmblods travser	10
Biri	12.–13. nov	Kaldblods travser	21
Øvrevoll	30. nov	Engelsk fullblod	2

Totalt møtte 277 hingster til bedømmelse, en økning på 11 hingster i forhold til året før. Det ble vist hingster av totalt 29 ulike raser. Antall raser det blir vist hingster av økte fra 18 raser i 1998 til 29 ulike raser i 2004. Se for øvrig tabell s. 23.

Stambok, i bokform og på internett

Stambokopplysninger for dølehest, fjordhest og nordlands-/lyngshest er tilgjengelige på internett. Det er innarbeidet rutiner for kontinuerlige oppdateringer av disse. Besøktstallene på nettsidene er gode, noe som viser at tiltaket har interesse i miljøene. Samtidig reduseres mange henvendelser til stambokkontoret i og med at folk nå kan finne fram til oppdatert informasjon på egenhånd.

Utvidede bruksprøver for hingster

Rase	Sted	Antall uker	Antall hingster
Dølehest	Starum	5	6
Fjordhest	Eid	5	5
Nordlands-/lyngshest	Starum	4	7

For alle de tre rasene ble bruksprøvene godt gjennomført. På avslutningsdagen var det mye publikum både på Eid og Starum. I forbindelse med tømmerkjøring med dølehingstene på Starum ble det tent bål som mange skuelystne koste seg rundt under oppvisningen.

Klagenemnd for kåringsavgjørelser på hingster

Totalt har to saker vært til behandling i beretningsåret. Ingen av klagenene ble tatt til følge. I klagenemndenes protokoller fremgår det at det er så vel lovmessigheten i vedtakene som kåringsnemndenes anvendelse av faglige eller skjønnsmessige vurderinger som belyses.

De tre faste representantene som er oppnevnt av styret i NHS har i 2004 vært: Sorenskriver Nils Dalseide, leder Professor Knut Karlberg, veterinærfag Professor Knut Rønningen, avlsfag I tillegg har to organisasjonsoppnevnte medlemmer deltatt for de ulike rasene, hvorav den ene skal være jurist.

Utstillinger

Norsk Hestesenter har også dette året mottatt alle innmeldingene, laget katalogoppsett over utstillingshestene, oppnevnt dommere og betalt reiseregninger og dommerhonorar. De lokale arrangørene er ansvarlig for annonsering lokalt og organisering av det praktiske med utstillinga. Norsk Hestesenter har også i 2004 hatt sentralt oppnevnt utstillingsbestyrer ved alle hoppeutstillinger.

Hoppeutstillinger

I 2004 ble det arrangert 16 hoppeutstillinger mot 20 stk. i 2003. I 2001 møtte 492 hopper. Dette økte til 599 i 2002 og til 648 hopper i 2003. I 2004 sank igjen tallet fram møtte hopper til 544. Det var i alt meldt 655 hopper. Dette gir en fram møtteprosent på 83%. Fjordhest var den rasen det ble vist flest hopper av med hele 108 stk. Dette er allikevel en nedgang i forhold til gjennomsnittet som har vært vist tidligere år. Antall utstilte kaldblodshopper har blitt halvert i forhold til gjennomsnittet de siste årene. Flere av de andre rasene ligger nokså stabilt i antallet utstilte hopper de siste årene. Noen steder arrangeres det utstilling annet hvert år, dette kan virke noe inn på antallet det enkelte år. For nordlands-/lyngshest arrangeres det sentralutstilling annet hvert år. Det ble ikke arrangert i 2004 og kan derfor være en mulig årsak til nedgangen for denne rasen. To hoppeutstillinger ble avlyst på grunn av for liten oppslutning.

Unghestskuer

I 2004 ble det arrangert 25 unghestskuer, det samme som året før. To unghestskuer ble avlyst på grunn av for få påmeldte hester. Totalt var det meldt 638 hester

hvorav 559 møtte. Dette gir en framsmøtte prosent på 87,6. De utstillingene som ble avlyst er ikke tatt med i beregningene. Antallet bedømte unghester er litt høyere enn året før da det ble bedømt 542 hester. I tillegg var det meldt 237 åringer på unghestskuen. Det er opp til de lokale arrangørene om de har klasser for åringer. Disse stiller i uoffisielle klasser og vi har derfor ingen oversikt over hvor mange av dem som møtte.

Norsk Hesteavlsseter

I beretningsåret benyttet Norsk Hestesenter som vanlig tre beiteområder i Sikkilsdalen til hesteklipp. I alle tre hamnene gikk det dølehester.

I Åkrehamna gikk 2. pr hingsten Heirums Nils med 29 hopper.

Berjesvensken, den første og hittil eneste kåra hingsten etter de nordsvenske hingstene som ble tatt inn i dølehestavlen 2000 – 2002, gikk i Prinsehamna med 16 hopper.

I Bristol holdt Moklumpen, årets spiss-hingst fra 3-årsklassen på Biri til. Han hadde selskap av 21 hopper.

Ragnhild Jacobsen sto for første gang på egne bein som gjeter etter å ha tilbrakt de siste somrene under opplæring av tidligere gjeter Georg Stabekk. Ole Kristian Slåen var hjelpegjeter.

Filmen «Sikkilsdalen – en fjelldal av frihet» som ble spilt inn i Sikkilsdalen 2003 ble vist på NRK1 i juni. En video som inneholder denne filmen i tillegg til blant annet en stemningsrapport fra hingstekåringa på Biri 2004 og en eldre film fra Sikkilsdalen på 60-tallet var klar for salg under årets slipp den 25. juni.

I prosjektet med rydding av bjørkeskog, som delvis finansieres av midler til bevaring av kulturlandskap fra Fylkesmannen i Oppland, ble det i denne omgang ryddet på begge sider av vegen inn mot setra. For øvrig ble det gamle gjerdet rundt Departementshytta fjernet og erstattet av nytt trådgjerde, men nå kun mot beitet i Prinsehamna. Dette ble finansiert av Landbruks- og matdepartementet.

De øvrige hamnene hvor Norsk Hestesenter har beiteretten ble disponert av andre organisasjoner:

- Bekkelegret: Dølehingst i regi Ringsaker Hesteavlslag
- Tronhus: Dølehingst i regi Akershus Dølehingstlag
- Kvitdalen: Islandshingst i regi islands-

hestforeninga i Nord-Østerdalen – Kongsvoll: Unghester i regi islandshestforeninga i Nord-Østerdalen.

Nordisk Genbank Husdyr

Nordisk Genbank Husdyr arbeider for at vi skal sikre en langsiktig og bærekraftig forvaltning av de husdyr genetiske ressursene vi har i Norden. Nordisk Genbank ble stiftet i 1984, og er en virksomhet under Nordisk Ministerråd. Det ble i 2003 opprettet arbeidsgrupper for de ulike dyreslag, med representanter fra de nordiske landene. I arbeidsgruppen for hest er Norge representert med Åge Øibakken fra Landslaget for Dølehest og Jorunn S. Ballangrud fra Norsk Hestesenter. Arbeidsgruppen skal holde hverandre informert om hva som skjer innenfor området (f.eks. innen forskning), koordinere og utveksle informasjon og komme med ideer til hva som kan gjøres innenfor dette emnet.

Høsten 2004 hadde hestegruppa lagt ett av sine møter til Norge og Norsk Hestesenter.

I beretningsåret ble det laget informasjonsark om de enkelte dyrearter og de respektive gruppene arbeide. Det ble også laget et eget temanummer av NGH-nytt som omhandler hesteavlen i de enkelte nordiske landene. Dette heftet kan også brukes som undervisningsmaterieill i ulike sammenhenger.

Konferanser, kurs og møter

I februar ble det avholdt eksamen for eksteriørdommere med fire deltakere. En bestod eksamen og ble autorisert for ponnier.

Helga den 5. – 7. mars var det samling for bruksprøvedommere og –aspiranter med 20 deltakere. To aspiranter ble vurdert i forhold til autorisasjon som kjøreprøvedommer og oppnådde godkjenning.

Den 12. november ble det for første gang avholdt opptaksprøve for eksteriørdommer-aspiranter. Sju kandidater fra forskjellige rasemiljø møtte og alle ble tatt opp som aspiranter. Opptaksprøven ble samme helg etterfulgt av et aspirantkurs. I alt deltok 14 på kurset.

Helga 19. – 21. november ble det avholdt dommerkonferanse. Innledningsvis på konferansen var det samling for dommere for rasen nordlandshest/lyngshest. Det møtte 24 dommere samt tre representanter fra Landslaget for nordlandshest/lyngshest. Konferansen ble etterfulgt av en samling der det ble diskutert tema som er felles for alle eksteriørdommere.

Ansatte ved avlsavdelinga har deltatt og forelest på fagmøter og kurs også ved Norsk Hestefagskole.

Prosjekt nytt hestedata – Balder

Arbeidet med å tilrettelegge for nytt Hestedata fikk sin form i 2003. Det ble da nedsatt en styringsgruppe for prosjektet som består av

Jan Hauger – Norsk Rikstoto

Bjørn Melbye – Norsk Rikstoto

Bjørn Erik Rasmussen – prosjektleder

Ola Kristiansen – DNT/Norsk Rikstoto

Knut Erik Johansen – DNT (ny i 2004 – erstatter Heidi Kvan)

Hans Petter Eriksen – Øvrevoll Galopp

Tore Kvam – Norsk Hestesenter

I beretningsåret er det inngått avtale om tilgang til kildekode til det nye systemet fra ATG (Sverige). Denne er utgangspunktet for utvikling og tilpasning til norske forhold. Det nye hestedatasystemet skal inneholde moduler for heste- og personregistrering, økonomi/regnskap, veterinær opplysninger og ulike sportsmoduler (trav, galopp, monté). I tillegg utvikles en egen utstillingsmodul siden dette ikke finnes som egen modul i det svenske systemet. Systemet utvikles og utvides slik at alle raser skal kunne håndteres. Prosjektet fullfinansieres av Norsk Rikstoto.

Det har også vært avholdt møter med Landbruks- og matdepartementet og Mattilsynet om felles deltakelse i utforming og tilrettelegging for innsamling av helseopplysninger for hest knyttet til matkvalitet (tilbakeholdelsestider) og startrett (dopingfrister).

I løpet av året har det vært avholdt flere workshops i de ulike modulene der avlsleder Tore Kvam og Solveig Wisløff fra avlsavdelinga har deltatt. Det ligger en stor utfordring i å konvertere data fra gammelt system. Spesielt mye arbeid knytter seg til å forbedre eksisterende rutiner for personregistrering.

Styringsgruppa har hatt månedlige møter der de oppdateres i prosjektets fremgang. Prosjektet har så langt ligget under estimat mht timeforbruk og vært uten forsinkelser.

Oppstartsprosedyren vil skje trinnvis. De første moduler i gangsettes ved Sankt-hans-tider og resten utover høsten. Full ferdigstilling og drift innen utgangen av 2005. Det knytter seg store forventninger til det ferdige systemet.

HINGSTEUTSTILLINGER 2004

Rase	6 år og eldre			4-5 år			3 år			i alt 2004			i alt 2003		
	Meldt	Møtt	Kåra/ Prem.	Meldt	Møtt	Kåra/ Prem.	Meldt	Møtt	Kåra	Meldt	Møtt	Kåra/ Prem.	Meldt	Møtt	Kåra/ Prem.
Kaldblodstraver	8	8	2	8	7	3	6	6	5	22	21	10	14	12	3
Varmblodstraver	12	10	8	2	2	2	2	2	2	16	14	12	22	16	14
Dølehest	7	7	5	11	10	5	22	22	6	40	39	16	44	38	18
Fjordhest	9	9	7	10	9	6	24	23	9	43	41	22	48	46	21
Nordlandshest/Lyngshest	6	5	4	13	12	8	10	9	7	29	26	19	29	24	13
Nordsvensk brukshest										0	0	0			
Shire										0	0	0			
Ardenner										0	0	0	1	0	0
Percheron										0	0	0			
Frieser										0	0	0			
Haflinger	1	0	0							1	0	0	1	1	1
Islandshest	13	10	3	18	17	5	18	17	10	49	44	18	37	32	14
Tinker	1	1	1	1	1	0	2	0	0	4	2	1	5	5	1
Varmblods ridehest	3	3	2	4	4	2	7	5	3	14	12	7	14	12	6
Engelsk fullblods				2	2	2						2	7	7	7
Fullblods araber	3	1	1	5	5	5	7	7	7	15	13	13	7	5	5
Shagya araber	1	1	0				1	1	1	2	2	1	5	5	1
Oldenburger	1	1	1	1	1	1				2	2	2	1	1	1
Lipizzaner	1	1	1	1	1	1				2	2	2			
Knabstrupper	1	1	0				2	1	0	3	2	0			
P.R.E.	2	2	2							2	2	2	1	1	0
Lusitano				1	1	0				1	1	0			
Kaspisk hest										0	0	0	2	2	2
Pinto (ikke AM)	1	1	1	1	1	0				2	2	1	5	3	2
Quarter	1	1	0	1	1	0				2	2	0	4	4	3
Paint				2	2	0	1	0	0	3	2	0	1	1	1
Saddlebred							1	1	0	1	1	0			
Appaloosa AM				1	1	0				1	1	0	2	2	0
Curly										0	0	0			
Sportponni	4	3	1	2	2	1	4	4	2	10	9	4	5	5	4
Connemara	1	1	1							1	1	1	1	1	1
New Forest										0	0	0	1	1	1
Dartmoor				2	2	2				2	2	2	2	2	1
Exmoor										0	0	0			
Welsh sec.A-D	3	3	3	6	6	5	1	0	0	10	9	8	11	11	8
Gotlandsruss	1	1	1							1	1	1	1	1	1
Shetland	15	14	9	8	6	2	2	2	0	25	22	11	31	28	14
Palomino (EU og AM)	1	1	0				1	1	0	2	2	0			
Sum 2004	96	85	53	100	93	50	111	101	52	305	277	155	302	266	143

HINGSTER PÅ UTSTILLING 1992 – 2004

	6 år og eldre		4-5 år		3 år		Sum	
	Møtt	Kåra/ Prem.	Møtt	Kåra/ Prem.	Møtt	Kåra	Møtt	Kåra/ Prem.
Sum 2004	85	53	93	50	101	52	277	155
Sum 2003	70	48	93	56	104	39	266	143
Sum 2002	73	49	88	40	102	41	263	136
Sum 2001	65	54	70	34	94	48	229	136
Sum 2000	65	49	92	40	95	46	252	135
Sum 1999	65	43	77	42	102	37	248	127
Sum 1998	76	50	63	38	88	37	227	125
Sum 1997	66	37	60	29	86	36	212	102
Sum 1996	88	54	67	32	74	34	229	120
Sum 1995	71	37	75	33	71	32	217	102
Sum 1994	72	44	45	26	77	24	194	94
Sum 1993	90	57	72	34	109	45	271	136
Sum 1992	100	63	56	28	105	39	261	130

HOPPEUTSTILLINGER 2004

Utstilling	Kbl. trav	Vbl. trav	Døl	Fjord hest	N/L	Ymse KBL.	Ride-hest	Full-blod	Arab. OX	Shag. Arab.	Lip.	Ymse VBL.	Hafl.	Ponni	I alt meldt	Møtt
Momarken	4	4	1	3		1	2							2	22	17
Stav			53	20	5										91	78
Biri	4	2				2	3		1	1		1		21	42	35
Ål			4	3	2	1								1	15	11
Drammen ridehest																
Avlyst																
Seljord	20	9	8	5	7	5	2					3	2	28	108	89
Lyngdal	2		2	4	5	1	1				1			6	24	22
Kolnes, Sola	2	2		11	5	2	5					2		6	41	35
Bergen	12	2	1	11	9	1								14	62	50
Stryn				32		1				2	1			1	45	37
Sogndal	2		14	1			2								28	19
Malmefjorden	1		8	7	1	2			1			1		6	32	27
Orkdal																
Avlyst																
Nossum	1		1	1	1	2			1			1			11	9
Rana			7	2	2		1			1				6	22	19
NNHS	1	1		8	7	1	2						1	6	35	27
Islandshest (samla)						69									77	69
Sum	49	20	99	108	44	88	19	0	3	4	2	8	3	97	655	544
Sum 2003	80	30	101	140	73	70	31	1	5	11	0	4	1	101	802	648
Sum 2002	85	36	113	105	66	59	41	0	9	3	1	2	2	76	687	599
Sum 2001	68	25	103	121	62	5	5	3	5	4	1	0	0	83	567	492
Sum 2000	83	36	73	145	71	31	14	0	4	4	1	3	2	72	636	539
Sum 1999	103	47	119	213	73	31	25	12	13	2	3	3	3	95	891	742
Sum 1998	130	33	63	157	47	-	39	2	11	11	4	-	3	142	802	670
Sum 1997	83	25	115	198	63	-	30	3	20	20	1	-	-	88	805	687
Sum 1996	106	27	115	220	77	-	46	6	27	27	7	-	6	117	795	617
Sum 1995	83	15	77	219	73	-	25	2	17	17	-	-	7	112	846	698
Sum 1994	75	23	78	204	58	-	31	-	8	8	5	-	-	54	723	601

UNGHESTSKUER 2004

Utstilling	Kbl. trav.	Vbl. trav.	Døl	Fjord hest	N/L	Ymse Kbl.	Ride-hest	Full-blod	Arab. OX	Shag. Arab.	Lip.	Ymse Vbl.	Ponni	I alt meldt	Møtt	Meldte åringer
Momarken	17	8	3	4	2		2					1	1	47	38	22
Aurdal	Avlyst															
Stav	6		45	17	5								3	81	76	0
Biri	10	3	9		2	1							7	43	32	0
Ål	2	1	3	9	3								1	25	19	17
Hønefoss	5		3	2	1	2							4	18	17	5
Jarlsberg	18	7		1	1	1	1			1		1	6	44	37	17
Seljord	11	6	1	1	6	1							6	34	32	0
Lyngdal	6	1	2	2	2								3	18	16	11
Kolnes, Sola	3	6		10	2		1						3	27	25	15
Haugesund	4	2	5	2	2								1	16	16	13
Sauda	2		9	9	1									24	21	17
Stord	1			8	4							1	2	16	16	7
Voss	12		1	5	2									20	20	14
Bergen	2	1		9	3					1			6	25	22	15
Dale i Sunnfjord		1		17	1	1								22	20	11
Breim			1	21										27	22	19
Sogndal	1		15											19	16	8
Ørsta	2			8						3				15	13	10
Surnadal	4		8	4	1								1	22	18	9
Malmefjorden	Avlyst															
Orkdal	31	3	1	1			1							40	37	0
Skoglund, Ørlandet	13												1	18	14	0
Nossum		1	1	1	2	1								8	6	2
Rana			2	1	5									8	8	3
Sømna	1		1	3	2									8	7	9
NNHS				2	8	1								13	11	13
Sum totalt 2004	151	40	110	137	55	8	5	0	0	5	0	3	45	638	559	237

Åringer er ikke med i totalstatistikken, kun som meldte åringer.

Utstilling	Kbl. trav.	Vbl. trav.	Døl	Fjord hest	N/L	Ymse Kbl.	Ride-hest	Full-blod	Arab. OX	Shag. Arab.	Lip.	Ymse Vbl.	Ponni	I alt meldt	Møtt	Meldte åringer
Sum totalt 2003	151	36	121	136	50	1	6	2	1	3	0	3	44	632	542	231
Sum totalt 2002	178	64	101	103	62	0	5	0	2	3	0	5	47	666	571	320
Sum totalt 2001	151	46	124	170	66	2	3	0	8	6	2	2	60	741	642	
Sum totalt 2000	215	70	102	179	47	3	6	0	6	2	1	2	41	759	672	
Sum totalt 1999	219	61	132	190	61	8	6	2	9	1	4	4	66	855	763	
Sum totalt 1998	218	62	126	240	58	12	17	1	6	0	1	0	67	905	808	

Haflinger lagt til ymse kaldblodige

Flott firspann i herlig driv under hesteoppvisningen på Dyrsku'n.

Informasjon og markedsføring

■ Norsk Hestesenter har gjennomført flere prosjekter innenfor informasjon og markedsføring og de fleste prosjektene dekker begge fagområdene.

Norsk Hestesenter har samarbeidet med andre hesteorganisasjoner i flere av prosjektene. Dette viser seg å være fornuftig ut fra økonomiske og personalmessige hensyn. Prosjektene som er gjennomført har samlet gitt mye effekt både på markeds- og informasjonssiden.

Informasjon

INTERNETT

www.nhest.no er en av de viktigste informasjonskanalene Norsk Hestesenter har, og hjemmesidene blir besøkt av stadig flere. Besøket har økt med 45 % fra 2003 til 2004, og tallene er 85 000 i 2003 og 125 000 i 2004.

Oppdatering foregår flere ganger pr. uke og skal først og fremst gjenspeile aktiviteten ved Norsk Hestesenter.

PRESSEMELDINGER

Når det er arrangementer og aktiviteter Norsk Hestesenter vil ha ekstra oppmerk-

somhet rundt, sendes det ut pressemeldinger. Hvor disse sendes er avhengig av hvilke saker det dreier seg om. Vi har faste mottagergrupper i media som får våre meldinger.

PRESSEBEARBEIDING

Noe pressestoff ønsker vi å sortere selv. Det vil si at vi går til et bestemt medium med saken. Vi ønsker at dette mediet skal ha saken og jobbe med den alene. De gis tilstrekkelig med bakgrunnstoff, slik at de kan gjengi et mest mulig riktig bilde av saken vi ønsker å få på trykk.

GROVFORNETT.NO

Grovfornett.no er en faglig møteplass og kunnskapsoase for bønder, hesteeiere og rådgivere som er engasjert i fôr og føring til grovføretende dyr. Her er fagartikler hentet fra forskingsinstitusjoner, husdyrorganisasjoner, maskinleverandører og praktikere – fra Norge og våre naboland. Flere ganger i uken dukker det opp utklipp fra nordiske medier, og nyheter finner du på første siden. Norsk Hestesenter er en aktiv deltager i dette fora, sam-

men med mange andre relaterte institusjoner og bedrifter.

Markedsføring

HEST 2004

Hest 2004 ble gjennomført på Bjerke Travbane lørdag 12. og søndag 13. juni 2004.

Arrangører var Norsk Rikstoto, Norsk Hestesenter, Det Norske Travselvskap og Bjerke Travbane. Det var første gang dette arrangementet ble gjennomført i samarbeid mellom disse fire organisasjonene og første gang på Bjerke Travbane.

Hest 2004 ble gjennomføringsmessig en suksess. Bjerke Arena fungerte utmerket til denne type arrangement. Spesielt i forhold til sikkerhet, infrastruktur, publikumsfasiliteter og arealer.

Driften av arrangementet gikk med underskudd. Dette skyldes først og fremst altfor dårlig publikumsoppslutning. Det var ca 4 000 betalende tilskuere på de to dagene, noe som var langt mindre enn forventet. Utgiftsrammene ble holdt under budsjett.

Organisasjonene hadde stilt kr 300 000,-

i startkapital til disposisjon for arrangementet.

Hovedgrunnen til lavt publikumstall er at forberedelsesfasen ble altfor kort. Det ble for liten tid til å markedsføre arrangementet i hestemiljøet. Samtidig er det veldig krevende å flytte et etablert arrangement fra et sted til et annet slik som i dette tilfellet.

Et arrangement av denne typen hvor fire hesteorganisasjoner jobber sammen mot et felles mål, skaper også relasjoner og samarbeid på tvers av organisasjonene, noe som er meget positivt.

NORWAY GRAND PRIX JUNI 2004

Her deltok Norsk Hestesenter med en informasjonsstand som delvis var betjent.

Stevnet i Drammen har skaffet seg et utmerket omdømme internasjonalt, og er et viktig arrangement å være tilstede på.

SIKKILSDALEN 25. JUNI 2004

Det tradisjonsrike hesteslipet i Sikkilsdalen, som i 2004 ble arrangert for 136. gang, var også denne gang meget godt besøkt av hestefolk, publikum og presse.

Det var ca 70 hopper til de tre dølehestene som var plukket ut til å være i Sikkilsdalen denne sommeren.

I samarbeid med Peer Gynt Arrangement ble det engasjert lokale artister som sto for underholdningen.

DYRSKU'N 10.–12. SEPTEMBER 2004

Dyrsku'n i Seljord hadde denne gang ca 63 000 besøkende. Norsk Hestesenter hadde felles stand sammen med Det Norske Travselvskap, Telemark Travforbund, Telemark Toto og lokale travlag og hesteeierforeninger. Et meget positivt og vel-fungerende samarbeid som gir alle parter godt utbytte når det gjelder oppmerksomhet rundt det vi jobber med. Oppvisningene trakk også denne gang mange tusen tilskuere begge dager, og besøket på vår stand var meget bra. Henvendelsene gikk på det meste som har med hest, avl og utdanning å gjøre. Pressedekningen av hesteinnslagene i forbindelse med Dyrsku'n var meget bra.

OSLO HORSE SHOW

8.–10. OKTOBER 2004

Oslo Spektrum har blitt en fast og viktig arena for Norsk Hestesenter i forbindelse med Oslo Horse Show. Her er det fokus på utdanning, og neste års kurskatalog blir presentert. Besøket på vår stand er meget bra og denne gangen hadde vi utviklet informasjonen ved bruk av data. Noe som viste seg å være meget positivt.

STAVSMART'N 29.–31. OKTOBER 2004

Sammen med DNT, Biri Trav, Oppland Travforbund og lokale travlag hadde vi felles stand. I tillegg hadde også Dølehes-

tens Venner fått plass på vår stand. Dette viste seg å være positivt. Det ble også gjennomført hesteoppvisninger med mange flotte innslag. Ca 20 000 mennesker besøkte Stavsmart'n.

«SIKKILSDALEN

– EN FJELLDAL AV FRIHET»

TV-programmet og historien om Sikkilsdalen som ble produsert i løpet av andre halvår 2003, ble vist mandag 14. juni. Programmet som ble sendt på Faktor på NRK1 fikk veldig bra respons. Det var det mest sette Faktor-programmet i hele 2004, og programmet ble solgt til flere nasjoner.

ANNONSER

Norsk Hestesenter har i 2004 annonsert i noen forskjellige medier. Dette går først og fremst på medier som er innenfor de fagområdene vi jobber med, og som vi vet har et marked som er interessant for oss.

PROFILERING

Norsk Hestesenter har alltid hatt egne profileringsartikler som gensere, T-shirts, krus og penner. Dette er populære artikler som brukes til gaver og som selges.

Noe av vårt informasjonsmaterieil.

Nordisk kjøreinstruktørkurs på Starum sommeren 2004.

Stevner og arrangementer

Vårt fine anlegg som i de senere år har fått en betydelig ansiktsløfting, ble i løpet av året benyttet til mange arrangementer, aktiviteter og konkurranser. Her følger noen av dem:

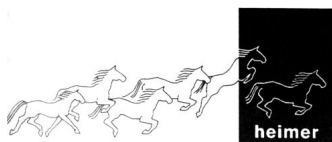
- Starum Hestesportsklubb har arrangert 8 treningssamlinger, klubbstevner og distriktsstevner i løpet av året
- Bøverbru Hestesportsklubb har arrangert to treningssamlinger
- Ekeberg Ride- og Kjøreklubb har arrangert to treningssamlinger
- Leiknir islandshestklubb har arrangert to stevner

- Gjøvik og Toten har arrangert et elitestevne i kjøring
- Landslaget for dølehest arrangerte NM for dølehest i samarbeid med Dølehestens venner

I tillegg har vi hatt utstillinger og det har vært gjennomført utvidede bruksprøver. Omvisninger i anlegget med besøkende har vi også hatt mye av, samt at vi har hatt arrangementer sammen med og for noen av våre sponsorer. Totens Sparebank gjennomførte en barne- og familiedag med hesten i sentrum, i tillegg til grilling, tegnekonkurranse og andre aktiviteter.

«Sikkildalslauget»

Norsk Hestesenter har samarbeidsavtaler med flere lokale, regionale og nasjonale bedrifter, et fellesskap vi kaller «Sikkildalslauget». Bedriftene blir relatert til Norsk Hestesenter gjennom eksponering i vårt anlegg, i våre brosjyrer, i kurskatalog og i årsmelding. Vi gjennomfører også møter, faglige samlinger og sosiale aktiviteter sammen med bedriftene.

Heimer AS holder til i nabolaget til Norsk Hestesenter og er grossist innen hesteutstyr. Heimer er en meget stor aktør i Heste-Norge og har vært i jevn vekst de senere årene.

Toten Bygg og Anlegg AS er en entreprenørbedrift med base på Krabyskogen Industriområde, men har også datterbedrifter på Eidsvoll og Gjøvik.

Totens Sparebank er lokalkbanken som har vært en pådriver i næringsutviklingen i distriktet. Den har hatt en utrolig vekst de siste 10 år og har lokalkontorer både i Akershus, Gjøvik, Dokka og Hamar. I tillegg har de masse kunder fra andre deler av landet.

Kjelstad Bakeri AS har tilhold på Krabyskogen Industriområde og er en betydelig aktør i markedet. Eierfamilien er også meget aktive hesteeiere, og det er varmbloedstravere de har satset på og lykkes med.

GAUPEN-HENGER AS i Ringsaker er suksessbedriften som ble startet ved kjøkkenbenken for over 30 år siden. De monterer og selger Gaupen-hengere i hele Norge, i tillegg til Sverige og Danmark. Gaupen hestehenger er for øvrig den mest solgte i alle disse tre landene.

Felleskjøpet leverer betydelige mengder fôr til Norsk Hestesenter, og har en stor avdeling på Lena i vår egen kommune. Felleskjøpet har imidlertid koblet inn flere avdelinger i avtalen.

Andre aktiviteter

Andre organisasjoner

Norsk Hestesenter er medlem av Den Norske Landbruksveke, en forening bestående av organisasjoner, institusjoner og firmaer med tilknytning til norsk landbruk.

Norsk Hestesenter er medlem av Den Europeiske Husdyrbrukerorganisasjonen (EAAP). Organisasjonens formål er å fremme husdyrproduksjon gjennom samarbeid og utveksling av erfaringer mellom medlemslandene.

Norsk Hestesenter er av Norges Rytterforbund gitt fullmakt til å representere Norge i «International Group for Qualifications in Training Horse and Rider».

Norsk Hestesenter er medlem av Husdyrorganisasjonenes samarbeidsråd. Rådet består av ni landsomfattende avlsorganisasjoner. Hensikten med samarbeidet er å ivareta fellesinteresser som angår avlsorganisasjonenes virksomhet.

Norsk Hestesenter er representert i driftsutvalget ved Bjerke Dyrehospital.

Norsk Hestesenter er medlem av Det Kgl. Selskap for Norges Vel.

Norsk Hestesenter er medlem av

Skadeforebyggende Forum – en nasjonal kontakt og samarbeidsorganisasjon for skadeforebyggende arbeid.

Hest som næring – Gjøvik–Toten

Prosjektet «Hest som næring, Gjøvik–Toten» ble avsluttet i 2004 med en samlet kostnadsramme på kr 450 000,-. Prosjektet ble innvilget et tilskudd på kr 337 500,- fra Fylkesmannens Landbruksavdeling i Oppland. Norsk Hestesenter har vært ansvarlig for prosjektet, og prosjektleder har vært Kari-Anne Haug.

Hovedmålet har vært å skape en styrket plattform for næringsutvikling basert på hest i Gjøvik–Toten-regionen. Dette skal bidra til etablering av nye næringsutøvere i hestesektoren, og til å styrke næringsgrunnlaget hos de eksisterende. Det vil naturlig være slik at effekten av et slikt prosjektarbeid for en stor del kommer i etterkant av prosjektet.

Et delmål var å «motivere og stimulere eksisterende og framtidige yrkesutøvere». Dette ble fulgt opp gjennom et «Forum for hest» med åpne fagmøter om ulike temaer knyttet til hestenæringen.

Et annet delmål var å synliggjøre markedsmulighetene og kartlegge nye satsingsområder

Videre har prosjektet vært engasjert i samarbeid med prosjektet «Tett nok ved – langt nok unna» i Gjøvikregionen. Vårt bidrag har vært å se på hestenæringens plass i å gjøre Totenasen til et mer attraktivt område for turisme.

Prosjektet har også arbeidet med å bedre infrastrukturen for hesteb bruk gjennom tilrettelegging av ferdselsveger i samarbeid med grunneiere og kommunale myndigheter.

Synliggjøring av hestenæringen i markedet og å styrke utøvernes bevissthet om næringens betydning samt kompetanseheving har også vært i fokus. Det viktigste tiltaket her var å utvikle og arrangere kurset «Etablering, drift og videreutvikling av hesterelaterte foretak».

Når det gjelder rådgivning til aktører som satser innen hestenæring, har prosjektleder lagt stor vekt på direkte kontakt med yrkesutøvere i regionen. Det er videre gitt konkrete råd og formidlet in-

Tegnekonkurranse under Totens Sparebanks familiedag på Norsk Hestesenters anlegg.

formasjon i en lang rekke spørsmål på henvendelse til Norsk Hestesenter.

Samlet sett mener vi at prosjektet er blitt gjennomført i tråd med de forutsetninger som ble lagt til grunn ved innvilgning av søknaden. Det er blitt større interesse omkring hestenæringen og flere utøvere har startet opp eller utvidet sin virksomhet.

Ansatte

Stillingene er besatt slik		Ansatt fra
Bakken, Øystein	Stallmester/hovedinstruktør kjøring	01.01.86
Ballangrud, Jorunn	Sekretær avl 60 %	07.03.03
Berg, Øystein	Snekker/vedlikehold	01.01.86
Edland, Bengt Ivar	Hest og Helse 50 %	01.11.04
Engødegård, Ada	Sekretær avl	27.03.01
Fahlberg, Johan	Kursinspektør	15.04.89
Fauchald, Tore	Snekker/vedlikehold (vikar)	05.11.03
Grøtberg, Anne	Renholdsbetjent (deltid)	03.12.02
Grøtte, Else	Kokk	22.06.92
Hagengen, Jan	Hovslager/instruktør	01.01.86
Helfjord, Turid	Fagkonsulent	01.11.87
Kloos, Christien	Instruktør	01.06.01
Kloos-Fahlberg, Willemijn	Hovedinstruktør/dressur	15.04.89
Johannessen, Øyvind	Rektor	01.03.99
Kvam, Tore	Avlsleder	01.04.94
Lilleengen, Bente K.	Førstesekretær	01.12.97
Lundby, Øystein	Driftsansvarlig	01.09.00
Nerbråten, Kjersti	Sekretær avl	05.10.98
Nielsen, Svein	Regnskapsfører	01.12.01
Nordvold, Anne	Kokk 50 %	01.05.89
Onsrud, Gina	Hest og Helse 50 %, sekretær avl 50 %	03.03.04
Oustadengen, Anne	Renholdsbetjent (deltid)	01.09.02
Ryan, Trond M	Hovslager/instruktør	01.01.86
Rødberg, Bente Pladsen	Kokk	01.05.97
Svellet, Tom	Informasjons- og markeds-konsulent	01.09.01
Thune, Vegard	Direktør	01.03.92
Ulven, Live	Sekretær økonomi 75 %	28.03.89
Wisløff, Solveig	Sekretær avl	01.08.92
Østby, Heidi	Sekretær avl (vikar)	26.03.03
Engasjement:		
Eide, Ingunn	Salmakerinstruktør	01.12.94
Gjerstad, Gunnar	Instruktør	01.08.04
Greni, Trine Lise	Instruktør	01.08.04
Haug, Kari-Anne	Prosjektleder	01.02.02
Karlsen, Knut	Kusk	

Ridehuset i nydelig sommervær.

Anlegget

Starum

Norsk Hestesenter ble etablert i 1986 etter at den militære hestetjenesten i Forsvaret ble lagt ned. Stiftelsen overtok ved etableringen bruksretten til ca 200 da av Starum leir og en betydelig bygningsmasse, totalt 14 bygninger. Internat, stall og ridehus er bygd senere. Eiendomsretten til Starum forble imidlertid hos Forsvaret selv om Stortinget la til grunn at «Naudsynt areal og bygninger til drift av hesteskolen på Starum må overføres vederlagsfritt til det organ som blir ansvarlig for den videre sivile drifta.» (jf. Inst. S.nr. 130 (1983 – 1984)).

I 2000 avgjorde Forsvaret i samband med avhendingsprosjektet at eiendommen Starum leir skulle deles opp og brukerne av eiendommen utenom Forsvaret selv, Sivilforsvaret, HMS-senteret og Norsk Hestesenter fikk tilbud om sin del. Det ble gjennomført drøftinger mellom Justisdepartementet og Landbruksdepartementet om fordelinga av eiendommen mellom Norsk Hestesenter og Direktoratet for sivil beredskap. For å sikre Norsk Hestesenters interesser ble den formelle

eiendomsretten til de deler av eiendommen som stiftelsen disponerte overført til Landbruksdepartementet i 2002, Norsk Hestesenter beholdt bruksretten.

I St.prp. nr. 27 (2004 – 2005) foreslo Landbruks- og matdepartementet at Stortinget skulle gi Norsk Hestesenter et tilskudd på 5 millioner kroner til kjøp av Starum fra Staten. Stortinget fattet 9. desember 2004 det formelle vedtak om å selge Starum til Norsk Hestesenter for 5 millioner kroner.

Baner

Norsk Hestesenter har en langsiktig leiekontrakt på den 90 mål store naboeiendommen Hårstadsveien. Den benyttes til beite, luftegårder og øvingsløyper. I tillegg er det inngått leieavtaler om bruk av vegger og treningsløyper i nærområdene. Både baner, øvingsløyper og ridehus blir flittig brukt av elever, instruktører og av stifterorganisasjonene. Det har vært avholdt en rekke stevner i løpet av året.

Veg

Forslag til reguleringsplan for ny vegtrase til Starum er vedtatt. Det er enighet

mellom eierne av Starum og kommunen om at veien skal være kommunal. Eierne av Starum skal bidra til finansiering av utbygging av vegen mot at kommunen overtar vedlikeholdsansvaret på vann og kloakknett i den tidligere Starum leir. Kommunen har avsatt midler til vegen i 2005 og 2006.

Nytt kontorbygg

Den planlagte vegtrase gjør at nåværende kontorbygg må rives. Våre nåværende kontorlokaler er dessuten for små. Det er i dag kontorer i tre ulike bygg i tillegg til tre midlertidige brakker.

Ved eiendomsoverdragelsen fra Forsvaret i 2002 ble eiendomsretten, men ikke bruksretten, til det gamle magasinet overført til Landbruks- og matdepartementet. Bruksretten er nå overført. Bygget ligger ved siden av nåværende kontorbygg og vil med påkostninger egne seg godt til kontorlokaler. Bygget er på 600m³ i to plan. Styret har besluttet å starte planleggingsarbeidet og dette er godt i gang. Antatt byggestart høsten 2005 med ferdigstilling våren 2006.

Hestehjelpskassa

Hestehjelpskassa er opprettet ved overføring av midlene fra de tidligere hestehjelpskasser som ble oppløst ved opphevelse av lov av 27. juli 1895, jfr Stortingets vedtak av 19. desember 1989. De gamle hestehjelpskasser ble grunnlagt 14. oktober 1711.

Forskriftene for Hestehjelpskassa er vedtatt av styret 15. mars 1996 og godkjent av Landbruksdepartementet 2. mai samme år.

«Hestehjelpskassa er opprettet ved overføring av midler fra de tidligere hestehjelpskasser som ble oppløst ved opphevelse av lov av 27. juli 1895, jfr Stortingets vedtak av 19. desember 1989.»

1. Hestehjelpskassa styres av Stiftelsen Norsk Hestesenter.
2. Fondets avkastning anvendes til fremme av hestehold og hesteavl.

3. Grunnkapitalen skal plasseres i samsvar med § 17 i lov om stiftelser av 23. mai 1980 på en sikker og inntektsbringende måte. Grunnkapitalen kan ikke angripes. 10% av det enkelte årsnettoavkastning skal hvert år legges til grunnkapital. Utlån til privat formål er ikke tillatt.

4. Administrasjon, regnskap med videre for Hestehjelpskassa legges til Norsk Hestesenter. Kapitalen holdes atskilt fra Norsk Hestesenters øvrige midler og det føres separat regnskap.

Årsmelding og revidert regnskap for Hestehjelpskassa legges fram hvert år sammen med årsmelding og regnskap for Stiftelsen Norsk Hestesenter. Hestehjelpskassas styre besto tidligere bl.a. av utredere fra Søndenfjeldske og Nordenfjeldske Utrederforeninger.

Renteinntektene av fondet utgjør i 2004 kr 111.972. Det er utdelt kr 105.000 til prosjekter, av dette er kr 4.232 belastet annen egenkapital.

I 2004 er tildelt midler til videoversjonen av Sikkilsdalsfilmen «Sikkilsdalen – en fjelldal av frihet».

Norges Fjordhestlag har fått støtte til prosjektet «Sertifisering av fjordhest og kusk til køyring».

John Chr. Nord er regnskapsfører for Hestehjelpskassa.

Hestehjelpskassa

Resultatregnskap 2004

	2004	2003
INNETEKTER		
Renter	111 972	166 859
Sum inntekter	111 972	166 859
UTGIFTER		
Gebyr	8	0
Sum utgifter	8	0
Til disposisjon for formålet	111 964	166 859
som anvendes slik:		
Tilføres Grunnkapitalen	11 196	16 686
Årets tildelinger :		
Pilotprosjekt avlsutstilling Nordlands/Lyngshest		200 000
Norges Fjordhestlag sertifisering		30 000
Norges Fjordhestlag Brukshåndbok		50 000
Landbruksforlaget, bokprosjekt		20 000
Videoproduksjon Sikkilsdalen	50 000	
Norges Fjordhestlag, kvalitetssikring	55 000	
	105 000	300 000
Belastes annen egenkapital	-4 232	-149 827
SUM DISPONERT	111 964	166 859

Hestehjelpskassa

Balanse pr 31.12.04

		2004	2003
EIENDELER			
Anleggsmidler:			
Utlån	Note 1	2 438 520	2 657 800
Omløpsmidler:			
Bankinnskudd	Note 2	1 201 430	1 025 186
Sum eiendeler		3 639 950	3 682 986
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital:			
Grunnkapital		3 150 791	3 131 717
Annen egenkapital		469 159	481 269
Sum egenkapital		3 619 950	3 612 986
Kortsiktig gjeld	Note 3	20 000	70 000
Sum gjeld		20 000	70 000
Sum gjeld og egenkapital		3 639 950	3 682 986

Noter

Note 1. Anleggsmidler bestod pr. 31.12. av:

3 gjeldsbrev, utlån til Norsk Hestesenter	2 438 520
Sum	2 438 520

Note 2. Innskudd i bank pr.31.12. er fordelt slik:

Foliokonto	136 037
Særvilkår	1 065 393
Sum	1 201 430

Note 3. Kortsiktig gjeld består av:

Bevilget til Landbruksforlaget	20 000
--------------------------------	--------

Starum 31. desember 2004
Starum, 16. mars 2005

Johan C. Løken

Per Tronstad

Per Kolnes

Per Gulaker

Grete Damm Lyngstad

Torgeir Svalesen

Bente Lilleengen

Vegard Thune
DIREKTØR

ANDERSENS REVISJONSBYRÅ

Til Stiftelsen Norsk Hestesenter

Andersens Revisjonsbyrå AS
Statsautoriserte revisorer

Postboks 570
2304 Hamar

Revisornr. 947 504 258

Medlemmer av Den norske Revisorforening

REVISJONSBERETNING 2004 for HESTEHELPSKASSA

Vi har revidert årsregnskapet for Hestehjelpskassa for regnskapsåret 2004 som viser kr 111.964 til disposisjon for formålet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Årsregnskapet er avgitt av stiftelsen Norsk Hestesenters styre og direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk.
Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for Hestehjelpskassas økonomiske stilling pr 31. desember 2004 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk

ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk.

Hamar, den 17. mars 2005

Andersens Revisjonsbyrå AS

Steinar Tønsager

Statsautorisert revisor

Stiftelsen

NORSK HESTESENTER

STARUM

Stiftelsen Norsk Hestesenter, Starum, 2850 Lena

Tlf.: 61 16 55 00 • Faks: 61 16 55 40

e-post: nhest@nhest.no

www.nhest.no